

**Efektywność dotacji na rozpoczęcie
działalności gospodarczej przyznanych
bezrobotnym przez powiatowe urzędy pracy
w województwie warmińsko – mazurskim
w 2018 roku**

Spis treści

Wstęp	2
1. Podmioty gospodarcze w województwie warmińsko-mazurskim.....	3
2. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej jako narzędzie aktywizacji zawodowej bezrobotnego	6
2.1. <i>Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – uwarunkowania prawne</i>	6
2.2. <i>Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w województwie warmińsko-mazurskim – ujęcie statystyczne</i>	7
2.3. <i>Efektywność zatrudnieniowa i kosztowa podstawowych form aktywizacji bezrobotnych liczona po trzech miesiącach od ich zakończenia</i>	10
3. Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej przyznane osobom bezrobotnym w 2018 roku w województwie warmińsko-mazurskim.....	12
4. Charakterystyka bezrobotnych, którzy otrzymali dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej	14
5. Podmioty gospodarcze utworzone w wyniku przyznanych dotacji	20
6. Efektywność dotacji przyznanych w 2018 roku bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim – stan na 30.06.2022 r.	31
7. Miejsca pracy utworzone w podmiotach, na które przyznano dotacje.....	39
8. Ponowna rejestracja w ewidencji powiatowych urzędów pracy osób, którym przyznano dotacje.....	40
9. Podmioty z zawieszoną działalnością.....	41
Podsumowanie	42

Wstęp

Wsparcie tworzenia nowych, trwałych miejsc pracy oraz rozwój innowacyjnych i konkurencyjnych miejsc pracy to podstawowe działania zawarte w obowiązującej w 2018 r. *Zaktualizowanej Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko – Mazurskim do 2025 roku*. Jednym z celów działań określonych w tym dokumencie było uzyskanie wzrostu zatrudnienia w regionie warmińsko–mazurskim, między innymi poprzez promowanie samozatrudnienia oraz organizację szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej. Potrzeba rozwoju przedsiębiorczości wybrzmiała również mocno w innych dokumentach strategicznych regionu.

Niniejsza analiza jest oceną efektywności dotacji przyznanych bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim w 2018 r. w dłuższej perspektywie czasu. Datę graniczną badania ustalono na dzień 30 czerwca 2022 r., nawiązując w ten sposób do metodologii wcześniejszych analiz i czteroletniego okresu branego pod uwagę do badania skuteczności oddziaływania programu.

Należy podkreślić, że w przypadku tej analizy, pierwsze lata w których rozpoczynano i prowadzono, działalność, znacznie różniły się od końcowego okresu w którym badano efektywność. W 2018 r. następowało dalsze przyspieszanie tempa wzrostu gospodarczego, które rozpoczęło się w drugiej połowie 2016 r. Poprawa sytuacji gospodarczej objęła swoim zasięgiem większość krajów i regionów. Ten pozytywny trend utrzymywał się, także w naszym regionie do 2019 r. Sytuacja województwa warmińsko-mazurskiego uległa wówczas znacznej poprawie, polepszyła się wartość większości wskaźników statystycznych opisujących sytuację na rynku pracy. Na taki stan rzeczy wpłynęła dobra koniunktura gospodarcza oraz wykorzystanie środków europejskich, które pobudzały inwestycje w regionie, a także pozytywnie oddziaływały na konsumpcję i rynek pracy. Sytuacja społeczno-ekonomiczna Polski i województwa, zmieniła się pod wpływem pandemii koronawirusa. Z jej powodu przedsiębiorcy napotykali na trudności w funkcjonowaniu swoich firm i narażeni byli na utratę płynności finansowej. Negatywny wpływ na sytuację przedsiębiorców mają również skutki toczącej się wojny Rosji z Ukrainą oraz rosnąca inflacja.

W opracowaniu przeanalizowano przedsiębiorstwa powstałe dzięki dotacjom ze względu na rodzaj prowadzonej działalności i trwałość. Dodatkowo przedstawiona została również struktura demograficzna beneficjentów wsparcia. Do sporządzenia opracowania wykorzystano informacje z powiatowych urzędów pracy funkcjonujących w województwie warmińsko-mazurskim.

1. Podmioty gospodarcze w województwie warmińsko-mazurskim

Na koniec grudnia 2018 r. w województwie warmińsko-mazurskim w rejestrze REGON wpisanych było 127 120 podmiotów gospodarki narodowej.¹ Na 1 000 mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego (ludność według stanu w dniu 30 VI) w 2018 r. przypadało 89 podmiotów gospodarki narodowej.

Prawie 96% (95,7%) wszystkich podmiotów w województwie warmińsko-mazurskim należało do sektora prywatnego (121 683 podmioty), a $\frac{3}{4}$ z nich (90 619 podmioty) stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.² W regionie osoby fizyczne z własną firmą tworzyły 71,3% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w REGON-ie (na 1 000 mieszkańców regionu działalność gospodarczą prowadziły 63 osoby). Podmioty sektora prywatnego najczęściej zajmowały się działalnością w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (24 562 podmioty, które stanowiły 20,2% ogółu wpisanych do REGON-u), budownictwo (16 186; 13,3%), przetwórstwo przemysłowe (10 051; 8,3%), obsługa rynku nieruchomości oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (odpowiednio 9 911 i 9 877; po 8,1%). Także wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą dominowały sekcje: handel; naprawa pojazdów samochodowych (20 164 podmioty stanowiące 22,3%) i budownictwo (14 869; 16,4%).

Rysunek 1. Podmioty gospodarcze w województwie warmińsko-mazurskim

127 120	• podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON (wg stanu na 31.12.2018 r.)
89	• podmiotów wpisanych do rejestru na 1 000 mieszkańców regionu
12 338	• nowych podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w 2018
8,62	• jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL.

W 2018 r. w województwie do rejestru REGON wpisanych zostało 12 338 nowych podmiotów gospodarczych (o 1 547 firm tj. o 14,0% więcej niż przed rokiem), w tym 11 459 z sektora prywatnego. Wpisane podmioty z sektora prywatnego rozpoczynały działalność związaną głównie z budownictwem (2 780 podmiotów; 24,3% ogółu nowych podmiotów), handlem i naprawami (1 796; 15,7%), pozostałą działalnością usługową i gospodarstwami domowymi zatrudniającymi pracowników, produkującymi wyroby i świadczącymi usługi (1 123; 9,8%).

Liczba podmiotów w regionie jest zróżnicowana w ujęciu terytorialnym. Według stanu na koniec 2018 r. najwięcej podmiotów gospodarczych (23 041) funkcjonowało na terenie Olsztyna (18,1% ogółu wpisanych do rejestru REGON w regionie) i Elbląga (12 591 podmiotów, tj. 9,9%). W obu miastach zanotowano też największą liczbę podmiotów na 1 000 ludności (odpowiednio 134 i 105 wobec 89 w województwie). Najmniej podmiotów gospodarczych odnotowano w powiecie węgorzewskim (1 772 tj. 1,4% ogółu w województwie), gołdapskim (2 191, tj. 1,7%) i nidzickim (2 378; 1,9%). Najniższy natomiast wskaźnik przedsiębiorczości charakteryzował powiat działdowski (65).

¹ Liczba ta nie obejmuje osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, ani podmiotów o statusie jednostek lokalnych (zakładów, oddziałów, filii itp.).

² Do sektora prywatnego oprócz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w 2018 r. wpisanych było 7 479 spółek handlowych; 524 spółdzielnie; 648 fundacji; 5 013 stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych.

Mapa 1. Podmioty gospodarki narodowej na 1 000 ludności^a w województwie warmińsko-mazurskim w 2018 roku – stan w dniu 31 XII

a Stan ludności w dniu 30 VI 2018 r.

Źródło: Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie warmińsko-mazurskim. Stan na koniec 2018 r.; Urząd Statystyczny w Olsztynie

Zróżnicowanie dotyczy również osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Ponad ¼ działalności w regionie skupiona była na terenie dwóch największych miast: Olsztyna i Elbląga (odpowiednio 16,8% i 9,6% ogółu w województwie; 15 224 i 8 717 podmiotów). W Olsztynie także odnotowano najwyższy wskaźnik przedsiębiorczości. Na 1 000 mieszkańców stolicy Warmii i Mazur 88 osób posiadało własną firmę, natomiast na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada tu 14 osób prowadzących działalność gospodarczą.

Tabela 1. Osoby fizyczne prowadzące działalność w województwie warmińsko-mazurskim w 2018 roku

Nazwa	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	z tego:	
			osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w liczbie podmiotów gospodarki narodowej ogółem
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	90 619	63	10,25	71,3
Powiat bartoszycki	2 795	48	7,78	68,0
Powiat braniewski	2 134	52	8,08	66,9
Powiat działdowski	3 218	49	7,92	75,6
Powiat elbląski	3 166	55	8,78	75,3
Powiat ełcki	5 267	58	9,20	73,4
Powiat giżycki	4 037	71	11,49	70,2
Powiat iławski	5 520	59	9,67	76,6
Powiat kętrzyński	3 132	50	8,04	67,9
Powiat lidzbarski	2 430	59	9,45	66,3
Powiat mrągowski	3 698	74	11,71	74,9
Powiat nidzicki	1 699	51	8,23	71,4
Powiat nowomiejski	2 538	58	9,39	78,0
Powiat olecki	2 237	65	10,53	72,5
Powiat olsztyński	8 845	70	11,02	76,2
Powiat ostródzki	6 004	57	9,29	70,9
Powiat piski	3 189	56	8,98	74,1
Powiat szczycieński	4 036	58	9,19	75,8
Powiat gołdapski	1 552	58	9,31	70,8
Powiat węgorzewski	1 181	52	8,42	66,6
m.Elbląg	8 717	73	12,00	69,2
m.Olsztyn	15 224	88	14,78	66,1

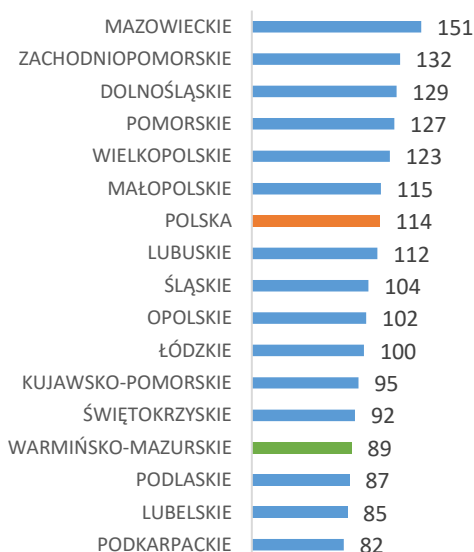
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

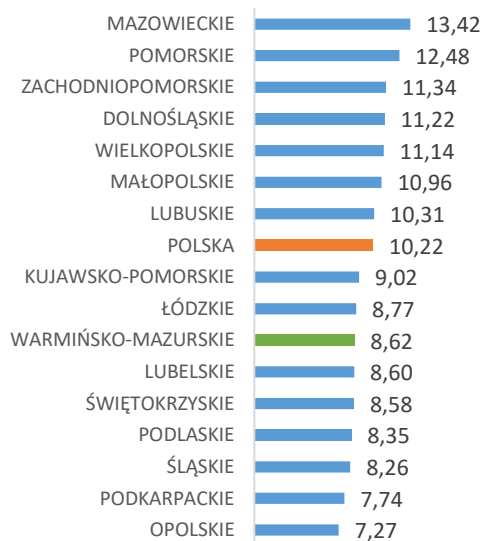
Warmińsko-Mazurskie na tle kraju

Podmioty gospodarki narodowej z województwa warmińsko-mazurskiego stanowiły w 2018 r. 2,9% ogółu podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w całym kraju. Niższy odsetek i liczbę podmiotów niż w naszym regionie, zanotowano w czterech województwach: opolskim i podlaskim – po 2,3% (liczba podmiotów wynosiła tam odpowiednio 100,9 tys. i 103,0 tys.) oraz lubuskim i świętokrzyskim – po 2,6% (113,3 tys. i 113,7 tys. podmiotów). Najwyższą liczbą podmiotów wynoszącą 816,4 tys., które stanowiły 18,7% ogółu zarejestrowanych w REGON, charakteryzowało się województwo mazowieckie.

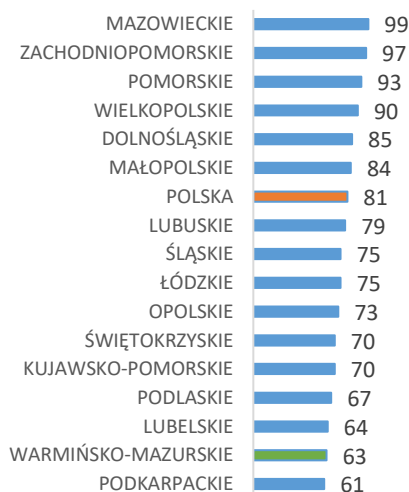
Podmioty wpisane do rejestru na 1 000 ludności

Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1 000 ludności

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 ludności

W województwie warmińsko-mazurskim na 1 000 mieszkańców przypadało 89 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON. Plasowało to nasze województwo na 13-ym miejscu w Polsce. Niższym wskaźnikiem charakteryzowały się trzy województwa: podlaskie (87), lubelskie (85) i podkarpackie (82).

W Polsce w 2018 r. na 1 000 mieszkańców w systemie REGON zarejestrowało się 10,22 nowych podmiotów. Województwo warmińsko-mazurskie, ze wskaźnikiem 8,62 podmiotów, znalazło się w grupie dziewięciu województw, w których wskaźnik ten był niższy od wskaźnika krajowego.

W 2018 r. na 1 000 Polaków 81 prowadziło działalność gospodarczą. W regionie wskaźnik ten był niższy i plasował się na poziomie 63 osób.

Źródło: Baza Danych Lokalnych; GUS

2. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej jako narzędzie aktywizacji zawodowej bezrobotnego

2.1. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – uwarunkowania prawne

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi zasady przyznawania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej w ramach dotacji dla bezrobotnego w 2018 roku były:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14.07.2017 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej, z późniejszymi zmianami,

Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przyznawane przez starostę, a którymi dysponowały urzędy pracy, skierowane były przede wszystkim do osób bezrobotnych. O dotację mogli jednak ubiegać się również opiekunowie osób niepełnosprawnych (osoby poszukujące pracy, niezatrudnione, niewykonyujące innej pracy zarobkowej, oprócz opiekunów, którzy pobierają świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna); absolwenci centrów integracji społecznej (CIS) oraz absolwenci klubów integracji społecznej (KIS). Wnioskodawcy musieli spełniać kilka określonych kryteriów m.in.:

- nie mogli wcześniej otrzymać bezzwrotnych środków z Funduszu Pracy (albo innych publicznych, bezzwrotnych środków) na podobny cel;
- nie mogli być wpisani do ewidencji działalności gospodarczej w ciągu poprzednich dwunastu miesięcy ;
- osoby ubiegające się o dofinansowanie nie mogły być karane za przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu (przez dwa ostatnie lata).

Dodatkowo, wniosek mógł zostać uwzględniony tylko wówczas, gdy w ciągu poprzednich dwunastu miesięcy bezrobotny bez uzasadnionej przyczyny nie odmówił przyjęcia propozycji zatrudnienia lub innej formy pomocy; nie przerwał z własnej winy szkolenia, stażu, realizacji indywidualnego planu działania, udziału w działaniach w ramach Programu Aktywizacja i Integracja, wykonywania prac społecznie użytecznych lub innej formy pomocy; po skierowaniu podjął szkolenie, przygotowanie zawodowe dorosłych, staż, prace społecznie użyteczne lub inną formę pomocy określoną w *Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*.

Dotacja mogła zostać przeznaczona na rozpoczęcie działalności gospodarczej, a także na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej. Dofinansowanie sięgało wysokości sześciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia, które obowiązywało w dniu zawarcia odpowiedniej umowy. W 2018 roku przeciętne wynagrodzenie wahało się w granicach od 4 255,59 zł (II kw.) do 4 580,20 zł (I kw.), czyli dotacja maksymalna kwota dotacji mogła wynieść 25 533,54 zł – 27 481,20 zł.

Bezrobotny, który otrzymał dotację zobowiązany był do:

- prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy;
- wydatkowania otrzymanego dofinansowania zgodnie ze złożonym wnioskiem o dofinansowanie;
- złożenia rozliczenia w terminie 2 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej;

- zwrotu otrzymanych środków jeżeli prowadził działalność gospodarczą lub był członkiem spółdzielni socjalnej przez okres krótszy niż 12 miesięcy albo naruszone zostały inne warunki umowy dotyczące przyznania tych środków;
- zwrotu równowartości odliczonego lub zwróconego, zgodnie z ustawą z dnia 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług, podatku naliczonego dotyczącego zakupionych towarów i usług w ramach przyznanego dofinansowania, w terminie:
 - określonym w umowie o dofinansowanie, nie dłuższym jednak niż 90 dni od dnia złożenia deklaracji podatkowej dotyczącej podatku od towarów i usług, w której wykazano kwotę podatku naliczonego z tego tytułu – w przypadku gdy z deklaracji za dany okres rozliczeniowy wynika kwota podatku podlegająca wpłacie do urzędu skarbowego lub kwota do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy,
 - 30 dni od dnia dokonania przez urząd skarbowy zwrotu podatku na rzecz bezrobotnego, absolwenta CIS, absolwenta KIS lub opiekuna – w przypadku gdy z deklaracji podatkowej dotyczącej podatku od towarów i usług, w której wykazano kwotę podatku naliczonego z tego tytułu, za dany okres rozliczeniowy wynika kwota do zwrotu.

Niedotrzymanie warunków skutkowało obowiązkiem zwrotu uzyskanej pomocy wraz z odsetkami ustawowymi.

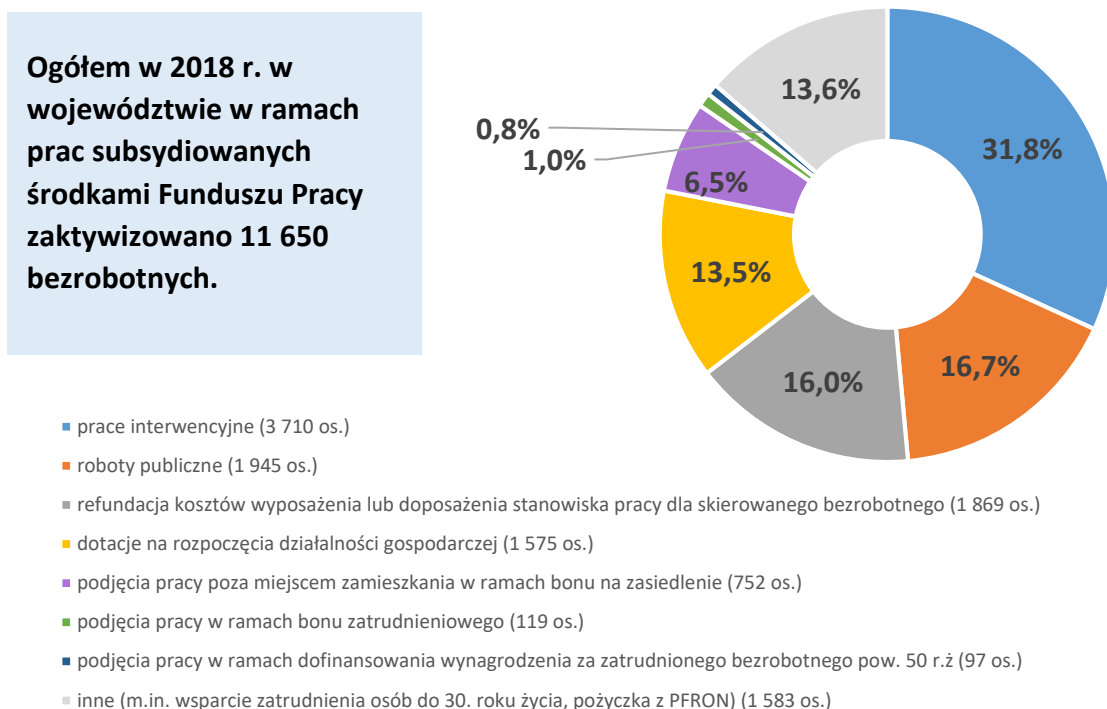
Środki na podjęcie działalności gospodarczej mogły być przeznaczone m.in. na zakup towarów i usług, w szczególności na zakup środków trwałych, urządzeń, maszyn, materiałów, towarów, usług i materiałów reklamowych, pozyskanie lokalu, pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem działalności gospodarczej.

2.2. Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w województwie warmińsko-mazurskim – ujęcie statystyczne

W 2018 roku w województwie warmińsko-mazurskim z dofinansowania na podejmowanie działalności gospodarczej skorzystało 1 575 osób, o 111 osób mniej niż w 2017 r. Liczba osób uczestniczących w aktywnych formach promocji zatrudnienia zmniejszyła się w tym okresie z 28 522 osób w 2017 r. do 20 942 rok później. Blisko 56% aktywizowanych bezrobotnych w 2018 r. (55,6% tj. 11 650 osób), na rynek pracy powróciło dzięki zatrudnieniu subsydiowanemu środkami Funduszu Pracy. Do najpopularniejszych form pracy subsydiowanej, podobnie jak w latach poprzednich, należały prace interwencyjne, z których w 2018 r. skorzystało 3 710 osób oraz roboty publiczne – 1 945 uczestników. Obie te formy stanowiły 48,5% przypadków wyłączeń z rejestru bezrobotnych z powodu rozpoczęcia pracy subsydiowanej. Trzecią, pod względem liczby uczestników, formą była refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (16,0%, tj. 1 869 osób), kolejną zaś - jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.³

³ Obok wymienionych form ze środków Funduszu Pracy subsydiowane są również refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy; podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie; podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego, świadczenia aktywizacyjnego, grantu na telepracę, refundacji składek na ubezpieczenie społeczne, dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego powyżej 50 roku życia, refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia.

Wykres 1. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w ramach pracy subsydiowanej w 2018 r.

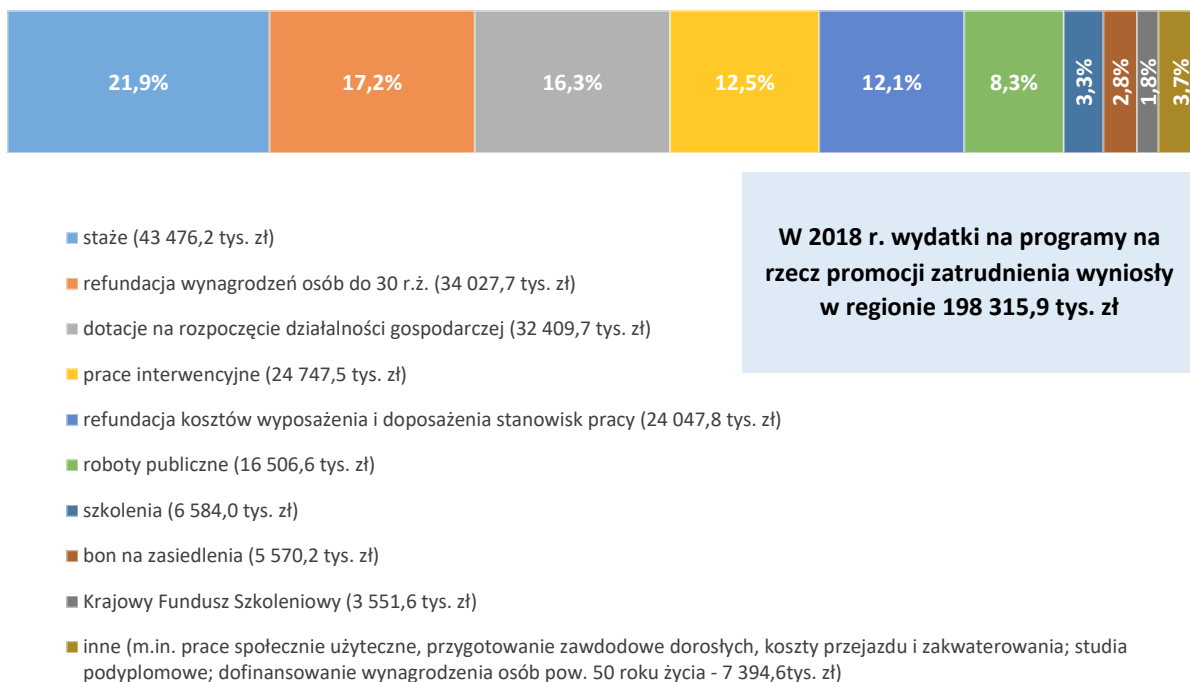
Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-01 o rynku pracy

Powiatowe urzędy pracy aktywizując bezrobotnych korzystały również z pozazatrudnieniowych form wsparcia, do których należą: staże, szkolenia, prace społecznie użyteczne, przygotowanie zawodowe dorosłych. W ramach wymienionych form przeciwdziałania bezrobociu w 2018 roku w województwie warmińsko – mazurskim zaktywizowano 9 292 osoby.

W 2018 r. najwięcej środków finansowych wydanych na realizowane w regionie programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej przeznaczono na pokrycie kosztów staży zawodowych. W ciągu całego roku na ten cel przekazano 43 476,2 tys. zł, co stanowiło 21,9% ogółu wydatków w województwie.

Środki finansowe, które urzędy pracy przeznaczają na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej, od wielu lat zajmują znaczącą pozycję w strukturze wydatków na programy aktywizujące bezrobotnych. W 2018 r. wydatki na dotacje, które wynosiły 32 409,7 tys. zł, stanowiły 16,3% budżetu województwa przekazanych na programy na rzecz promocji zatrudnienia i zajmowały w budżecie trzecią pozycję pod względem wielkości wykorzystanych środków.

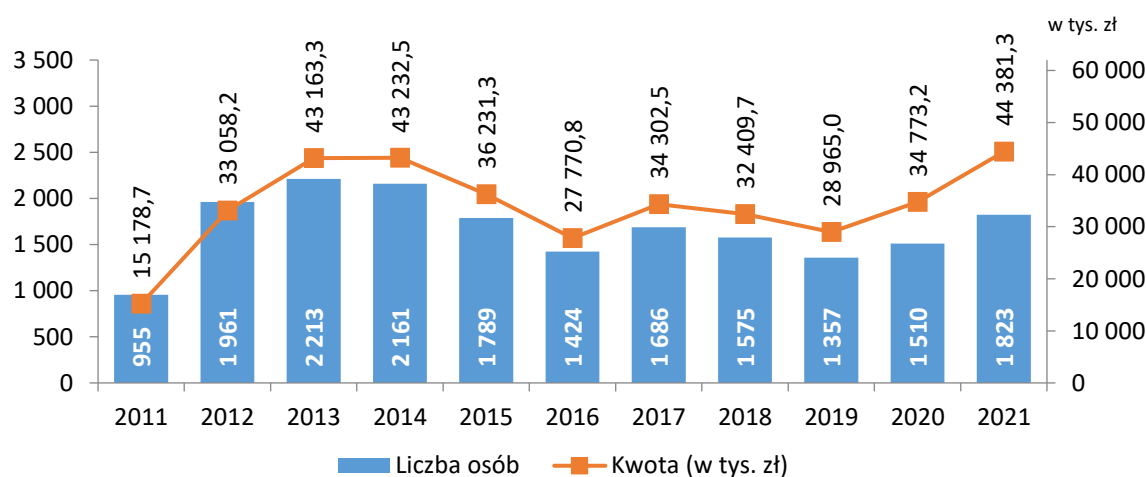
Wykres 2. Struktura wydatków środków Funduszu Pracy przeznaczonych na programy na rzecz promocji zatrudnienia w 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy; MRPiPS

W 2018 roku środki finansowe przeznaczone w regionie na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej były o 1 892,80 zł (o 5,5%) mniejsze niż w 2017 r. Zmniejszyła się również liczba bezrobotnych korzystających z tej formy aktywizacji zawodowej. W 2018 roku środki na rozpoczęcie pracy na własny rachunek otrzymało 1 575 osób (o 111 osób mniej niż przed rokiem).

Wykres 3. Dotacje udzielone bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań o rynku pracy i o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy ministra właściwego ds. pracy

2.3. Efektywność zatrudnieniowa i kosztowa podstawowych form aktywizacji bezrobotnych liczona po trzech miesiącach od ich zakończenia

Ministerstwo właściwe ds. pracy co roku bada efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej **po trzech miesiącach od ich zakończenia**. Ustalenie katalogu form, dla których w danym roku są określane wskaźniki efektywności kosztowej i zatrudnieniowej leży w kompetencji ministra właściwego do spraw pracy. W 2018 r. katalog ten obejmował: szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanych bezrobotnych oraz jednorazowe środki na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej.

Efektywność zatrudnieniowa

- udział procentowy liczby osób, które w trakcie lub w okresie 3 miesięcy po zakończeniu udziału w podstawowych formach aktywizacji zawodowej zostały wykazane jako zatrudnione, w stosunku do liczby osób, które zakończyły udział w podstawowych formach aktywizacji zawodowej. W 2018 roku efektywność zatrudnieniowa programów wynosiła w regionie 82,31%.

W 2018 r. w województwie warmińsko-mazurskim dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej było najbardziej efektywną formą aktywizacji zawodowej. Efektywność zatrudnieniowa po tej formie wynosiła 94,65%. Najmniej skuteczne okazały się szkolenia. Pracę po zakończeniu tej formy wsparcia otrzymało 65,1% jej uczestników.

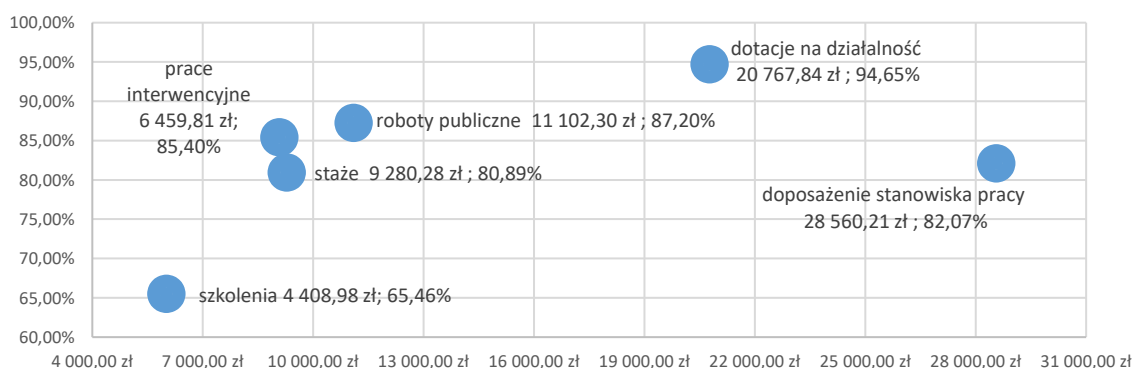
Efektywność kosztowa

- stosunek kwoty wydatków Funduszu Pracy poniesionych przez samorządy powiatowe na finansowanie podstawowych form aktywizacji zawodowej do liczby osób, które w trakcie lub w okresie 3 miesięcy po zakończeniu udziału w podstawowych formach aktywizacji zawodowej zostały wykazane jako zatrudnione. W 2018 roku efektywność kosztowa wynosiła w regionie 11 852,75 zł.

Wyposażenie i doposażenie miejsc pracy na tle innych programów aktywizacji zawodowej charakteryzowała najniższa efektywność kosztowa wynosząca 28 560,21 zł. Efektywność jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej w 2018 r. ukształtowała się na poziomie 20 767,84 zł. Najniższy koszt ponownego zatrudnienia (4 408,98 zł) odnotowano w przypadku uczestników szkoleń.

Pośród podstawowych form aktywizacji zawodowej w 2018 r. drugą po dotacjach formą aktywizacji o najwyższej wartości wskaźnika efektywności zatrudnienia były roboty publiczne (87,20%), przy efektywności kosztowej wynoszącej 11 102,30 zł. Najmniej efektywną formą wsparcia były szkolenia (65,46%), z najniższą wartością wskaźnika efektywności kosztowej – 4 408,98 zł.

Wykres 4. Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej w województwie warmińsko-mazurskim w 2018 roku

Źródło: Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2018 roku, MRPiPS

Warmińsko-Mazurskie na tle kraju

Odpiływ bezrobotnych i osoby podejmujące zatrudnienie subsydiowane w 2018 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni podejmujący pracę subsydiowaną	z tego w ramach							
			prac interwencyjnych	robót publicznych	podjęcia działalności gospod.	refundacji kosztów zatrudn. bezrobotn	bonu na zasiedlenie	bonu zatrudniewego	innych
Polska	A	165 581	37 912	27 090	37 493	29 179	10 735	1 013	22 159
	B	100,0	22,9	16,4	22,6	17,6	6,5	0,6	13,4
Warmińsko-mazurskie	A	11 650	3 710	1 945	1 575	1 869	752	119	1 680
	B	100,0	31,8	16,7	13,5	16,0	6,5	1,0	14,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości o rynku pracy ministra właściwego ds. pracy

W 2018 r. 22,9% uczestników prac subsydiowanych brała udział w pracach interwencyjnych. Na drugim miejscu pod względem popularności znalazły się jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, które stanowiły 22,6% odpływu z bezrobocia z powodu podjęcia pracy subsydiowanej. Najwięcej dotacji (12,4% udzielonych w kraju) przyznano bezrobotnym z województwa mazowieckiego (4 660), najmniej – 826 (2,2% dotacji krajowych) bezrobotnym zarejestrowanym w województwie opolskim.

Wydatki na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej w 2018 roku

Ogółem wydatki w Polsce
746 751,2 tys. zł*,
w tym:

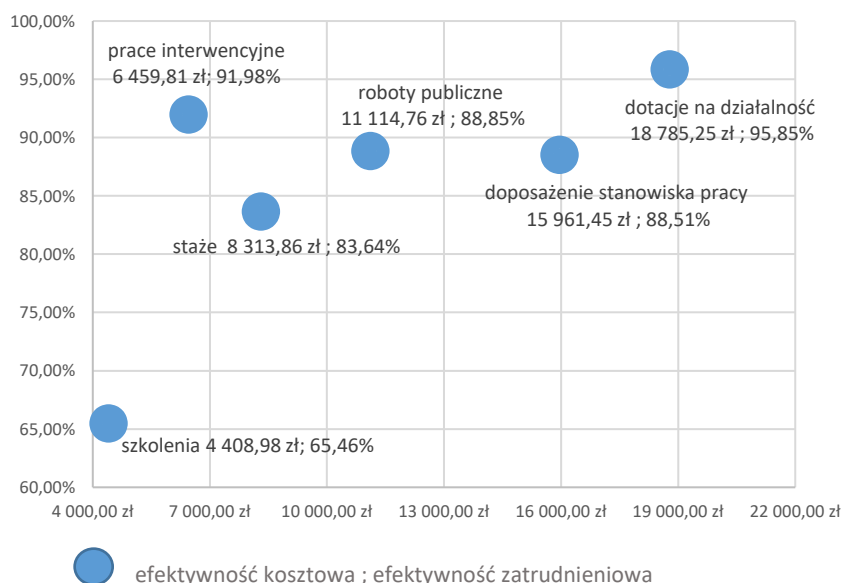
*bez wydatków dotyczących form aktywizacji zrealizowanych w ramach programów specjalnych

Mazowieckie - 97 890,6 tys. zł (max wartość w skali całego kraju)

Warmińsko-Mazurskie - 31 255,6 tys. zł (12-te miejsce w kraju)

Opolskie - 15 524,2 tys. zł (min. wartość w skali całego kraju)

Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej w Polsce w 2018 roku

W skali kraju dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej okazały się formą wsparcia o największej efektywności zatrudnieniowej przy najwyższej efektywności kosztowej. Pierwszy z omawianych wskaźników ukształtował się w Polsce na poziomie 95,85% - o 1,2 pkt proc. wyższym niż w naszym województwie. Efektywność kosztowa w kraju wynosiła 18 785,25 zł i była o 1 982,59 zł niższa niż w regionie. Podkreślić należy, że w 2018 r. zmniejszył się dystans pomiędzy wartościami wskaźników w naszym regionie i w kraju, który w 2017 r. wynosił odpowiednio 3,0 pkt proc. i 4 108,52 zł.

Źródło: Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2018 roku, MRPiPS

3. Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej przyznane osobom bezrobotnym w 2018 roku w województwie warmińsko-mazurskim.

Dalszą część opracowania oparto na danych zebranych z powiatowych urzędów pracy, dotyczących osób, które rozpoczęły w 2018 roku własną działalność gospodarczą. Dane te uwzględniają korekty statystyczne wynikające z różnic w metodologii przygotowywania obu zbiorów danych (np. data przyznania środków może być inna niż data wyrejestrowania z ewidencji bezrobotnych, co ma szczególne znaczenie na przełomie roku).

W 2018 roku w województwie warmińsko-mazurskim dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej otrzymało 1 564 bezrobotnych⁴.

Tabela 2. Podjęcia pracy subsydiowanej oraz liczba osób, które otrzymały dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej w 2018 r.

Powiat	Osoby wyrejestrowywane z powodu podjęcia pracy subsydiowanej	Udział %	Liczba osób, które otrzymały dotacje	Udział %	Odsetek osób, które otrzymały dotacje w liczbie osób podejmujących pracę subsydiowaną
Województwo	11 650	100,0	1 564	100,0	13,4
Bartoszycki	938	8,1	83	5,3	8,8
Braniewski	605	5,2	43	2,7	7,1
Działdowski	471	4,0	87	5,6	18,5
Elbląski	1 035	8,9	111	7,1	10,7
Ełcki	806	6,9	64	4,1	7,9
Giżycki	514	4,4	47	3,0	9,1
Gołdapski	301	2,6	19	1,2	6,3
Iławski	576	4,9	158	10,1	27,4
Kętrzyński	864	7,4	75	4,8	8,7
Lidzbarski	535	4,6	26	1,7	4,9
Mrągowski	270	2,3	67	4,3	24,8
Nidzica	196	1,7	31	2,0	15,8
Nowomiejski	335	2,9	72	4,6	21,5
Olecki	387	3,3	65	4,2	16,8
Olsztyn (m.)	525	4,5	179	11,4	34,1
Olsztyński	703	6,0	158	10,1	22,5
Ostródzki	612	5,3	141	9,0	23,0
Piski	1 083	9,3	55	3,5	5,1
Szczycieński	620	5,3	74	4,7	11,9
Węgorzewski	274	2,4	9	0,6	3,3

Źródło: sprawozdanie o rynku pracy MRPiPS-01 oraz dane powiatowych urzędów pracy, obliczenia własne

W 2018 roku najwięcej nowych podmiotów gospodarczych, właścicielami których zostały osoby zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy, powstało w Olsztynie – 179, tj. 11,4% ogółu w regionie. W powiatach iławskim i olsztyńskim jednorazowe środki na otwarcie własnej działalności gospodarczej otrzymało po 158 osób (po 10,1% ogółu w województwie). Najmniej dotacji przyznano bezrobotnym w Powiatowym Urzędzie Pracy w Węgorzewie - 9 dotacji (0,6% ogółu w regionie). Różnice te wiążą się z nierównomierną liczbą osób zarejestrowanych w poszczególnych urzędach pracy.

⁴ Podobne analizy przygotowywane były od 2009 r., kiedy to badano efektywność dotacji udzielonych bezrobotnym z naszego województwa w 2005 r. (wyjątkiem są dotacje udzielone w l. 2014-2016, dla których nie przeprowadzono badania). Liczba osób, którym przyznano dotacje w poszczególnych latach waha się od 977 osób (w 2011 r.) do 3 399 (2010 r.)

Zróźnicowanie w skali udzielanych dotacji widoczne jest także w udziale procentowym uczestników tej formy pomocy, w liczbie bezrobotnych podejmujących pracę subsydiowaną. W województwie odsetek ten w 2018 r. wyniósł 13,4%, a w poszczególnych powiatach zamykał się w granicach od 3,3% (powiat węgorzewski) do 34,1% (Olsztyn). Dane te potwierdzają omawiane wcześniej wskaźniki przedsiębiorczości, które były najwyższe w Olsztynie, natomiast w powiecie węgorzewskim przyjmowały jedne z niższych wartości.

W 2018 roku w ramach dotacji bezrobotnym w całym województwie wydatkowano 32 754,8 tys. zł. Średnia kwota dotacji w regionie wyniosła 20 943,00 zł, przy czym w poszczególnych powiatach wartość ta wahała się od 18 060,70 zł (m. Olsztyn) do 25 215,82,00 zł (powiat bartoszycki). Najniższa dotacja w regionie wyniosła 2 506,63,00 zł, zaś najwyższa 56 335,00 zł (wysokość tej ostatniej kwoty wynika z faktu, iż oprócz jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności z Funduszu Pracy, bezrobotni w 2018 r. korzystali również z dotacji finansowanych z innych źródeł np. z PFRON, które są regulowane innymi zasadami. Zgodnie z nimi wysokość dotacji wypłacanej przez PFRON może wynosić nawet do piętnastokrotności przeciętnego wynagrodzenia).

Tabela 3. Liczba dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej w regionie wypłaconych w 2018 r.⁵

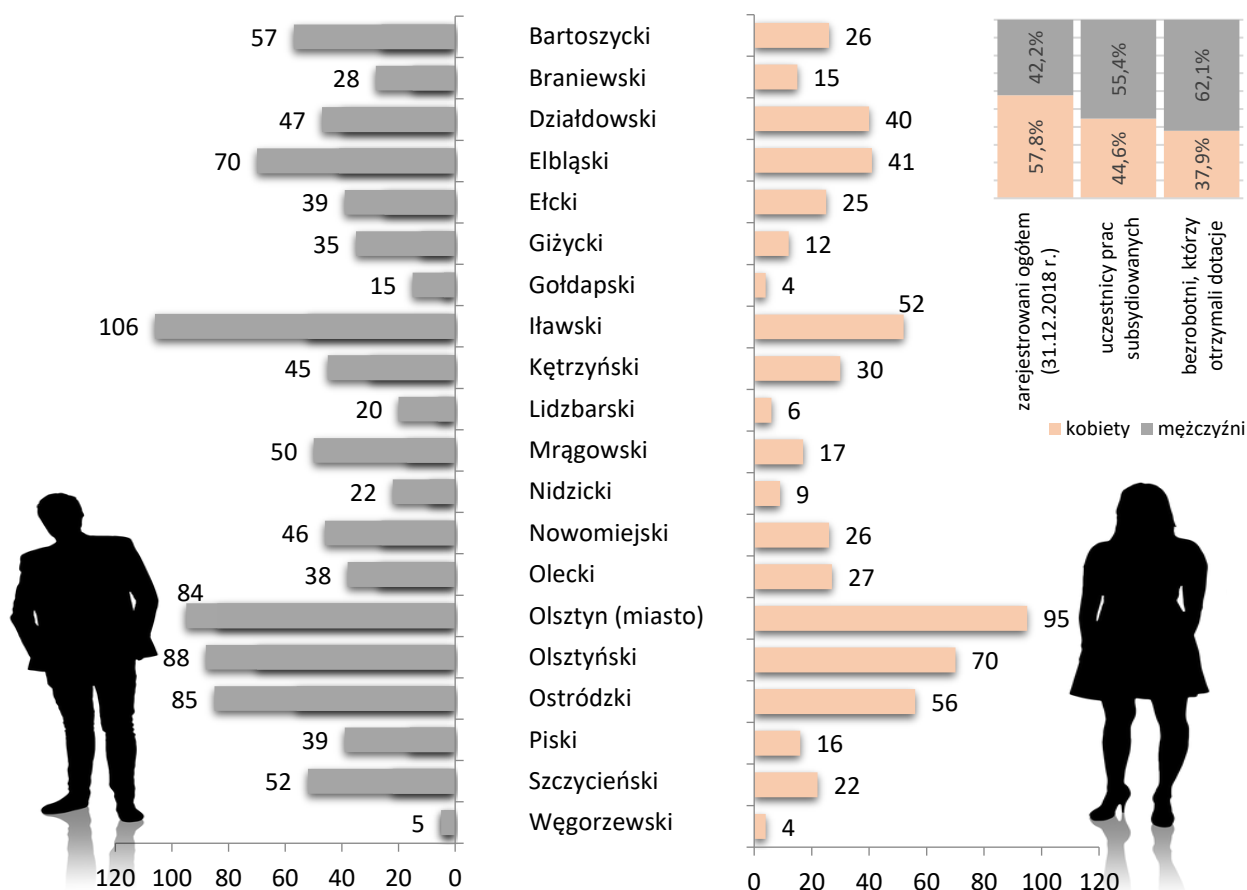
Powiat	Liczba osób	Kwota przyznanego dofinansowania	Średnia kwota dotacji	Minimalna wartość dotacji	Maksymalna wartość dotacji	z tego dotacje z PFRON-u	
						osoby	kwota
Województwo	1 564	32 754 854,51	20 943,00	2 506,63	56 335,00	8	298 231,32
Bartoszycki	83	2 092 913,00	25 215,82	13 890,00	25 500,00		
Braniewski	43	980 545,00	22 803,37	10 199,00	24 000,00		
Działdowski	87	1 740 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00		
Elbląski	111	2 227 065,71	20 063,66	14 000,00	50 000,00	2	75 000,00
Ełcki	64	1 239 492,33	19 367,07	8 913,00	40 000,00	3	106 896,32
Giżycki	47	1 098 204,51	23 366,05	14 403,00	25 000,00		
Gołdapski	19	455 764,76	23 987,62	23 769,00	24 000,00		
Iławski	158	3 101 460,56	19 629,50	2 506,63	20 000,00		
Kętrzyński	75	1 765 162,00	23 535,49	12 948,00	25 000,00		
Lidzbarski	26	584 727,87	22 489,53	14 708,00	35 000,00	1	35 000,00
Mrągowski	67	1 495 335,00	22 318,43	9 000,00	56 335,00	1	56 335,00
Nidzica	31	770 786,25	24 864,07	22 600,56	25 000,00		
Nowomiejski	72	1 727 685,00	23 995,63	23 700,00	24 000,00		
Olecki	65	1 615 803,00	24 858,51	9 724,00	27 000,00		
Olsztyn (miasto)	179	3 232 864,55	18 060,70	5 000,00	20 000,00		
Olsztyński	158	2 924 321,83	18 508,37	5 154,00	20 000,00		
Ostródzki	141	2 783 733,66	19 742,79	13 540,00	25 000,00	1	25 000,00
Piski	55	1 143 576,21	20 792,29	11 496,98	27 000,00		
Szczygieński	74	1 564 260,00	21 138,65	14 500,00	22 000,00		
Węgorzewski	9	211 153,27	23 461,47	19 153,27	24 000,00		

⁵ Tabela uwzględnia również dotacje przyznane w ramach PFRON. Dotację z pieniędzy PFRON na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej można otrzymać w powiatowym urzędzie pracy. Aby ją uzyskać, należy być osobą niepełnosprawną, zarejestrowaną jako osoba bezrobotna albo poszukującą pracy niepozostającą w zatrudnieniu. Wysokość pomocy jest uzależniona od tego, na jaki okres osoba niepełnosprawna zobowiąże się do prowadzenia działalności gospodarczej, rolniczej lub członkostwa w spółdzielni socjalnej. W przypadku zobowiązania przez okres co najmniej 12 miesięcy – wysokość dotacji będzie nie wyższa niż sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia. Jej wysokość zwiększa się w przypadku zobowiązania na okres, co najmniej 24 miesięcy. Dotacja wynosi wówczas od sześciokrotności do piętnastokrotności przeciętnego wynagrodzenia. Ogółem w 2018 roku w regionie wypłacono 8 dotacji finansowanych z PFRON na łączną kwotę 298 231,32 zł Średnia dotacja wyniosła 37 255,25 zł, najniższe miały wartość 25 000,00 zł, najwyższa – 56 335,00 zł.

4. Charakterystyka bezrobotnych, którzy otrzymali dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej

W 2018 roku, w województwie warmińsko-mazurskim, ze wsparcia urzędów pracy w otwarciu własnej działalności gospodarczej skorzystało 971 bezrobotnych mężczyzn (62,1% korzystających z tej formy aktywizacji) oraz 593 kobiety (37,9%). W tym samym okresie odsetek bezrobotnych kobiet uczestniczących w różnego rodzaju formach pracy subsydiowanej wynosił w regionie 44,6% (5 200 zaktywizowanych kobiet na 11 650 uczestników prac subsydiowanych). Przewaga kobiet widoczna jest natomiast w strukturze bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy. Według stanu na koniec grudnia 2018 r. kobiety stanowiły 57,8% ogółu bezrobotnych (z 53 141 osób figurujących w ewidencji bezrobotnych w regionie 30 694 osoby to kobiety).

Wykres 5. Struktura beneficjentów dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej w 2018 r. według płci

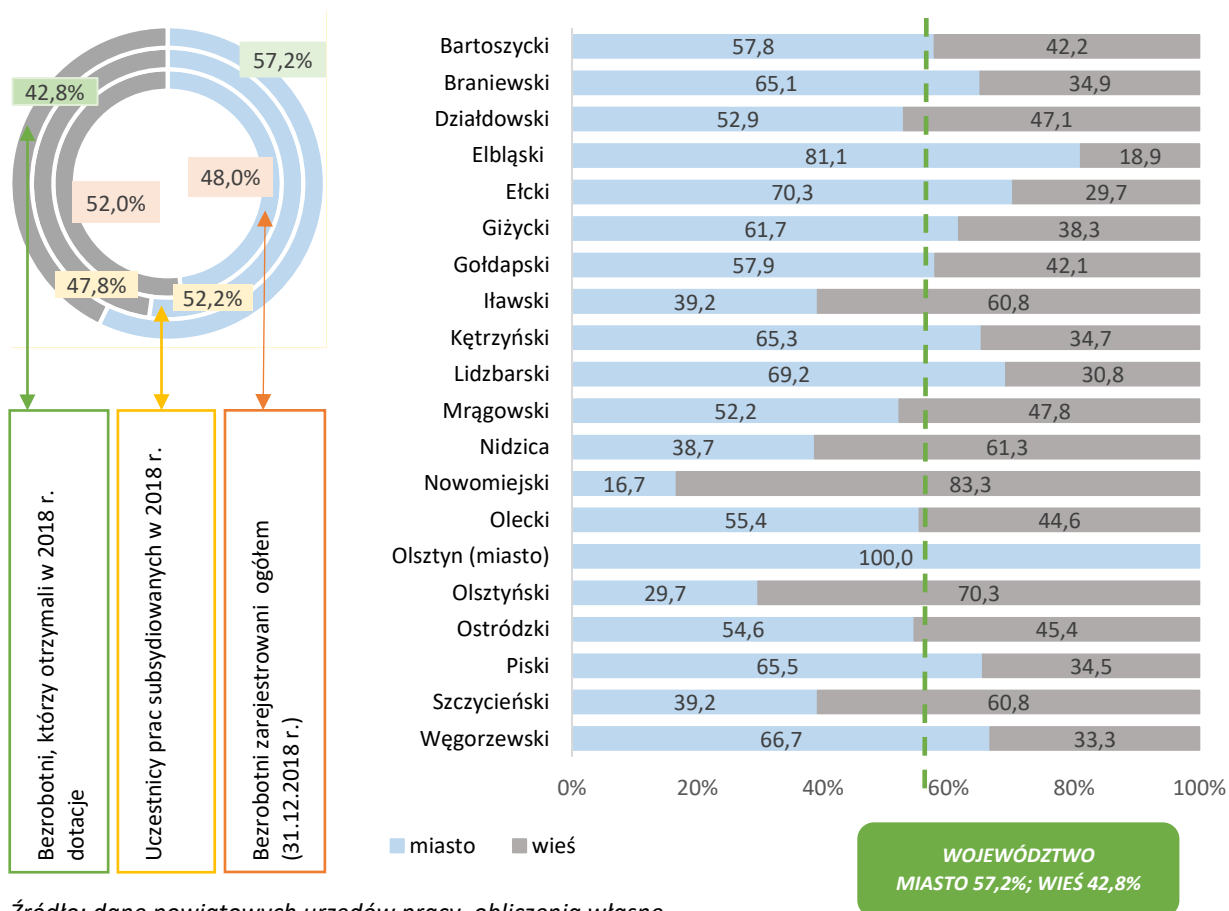
Źródło: dane powiatowych urzędów pracy, obliczenia własne

Biorąc pod uwagę płeć osób otrzymujących jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, tak jak w latach poprzednich, we wszystkich powiatach w regionie widoczna jest przewaga mężczyzn. Ich procentowy udział w ogólnej liczbie uczestników dotacji jest jednak zróżnicowany. Najmniejszą różnicę pomiędzy obu płciami obserwujemy w powiecie działdowskim, gdzie mężczyźni stanowili 54,0% osób rozpoczynających działalność dzięki środkom z urzędu pracy, a tym samym kobiety 46,0% (47 mężczyzn i 40 kobiet). Największa rozbieżność pomiędzy

reprezentantami obu płci widoczna jest w powiecie gołdapskim, gdzie mężczyźni stanowili 78,9% osób otrzymujących dotacje (15 mężczyzn i 4 kobiety).

Struktura uczestników tej aktywnej formy różni się od struktury regionalnego bezrobocia, również wtedy gdy jako kryterium analizy przyjmujemy miejsce zamieszkania. Wśród osób rozpoczynających pracę na własny rachunek, podobnie jak w latach poprzednich, dominują mieszkańcy miast, podczas gdy w strukturze bezrobotnych obserwujemy utrzymującą się od wielu lat przewagę mieszkańców terenów wiejskich.

Wykres 6. Struktura beneficjentów otrzymujących dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej w 2018 r. według miejsca zamieszkania

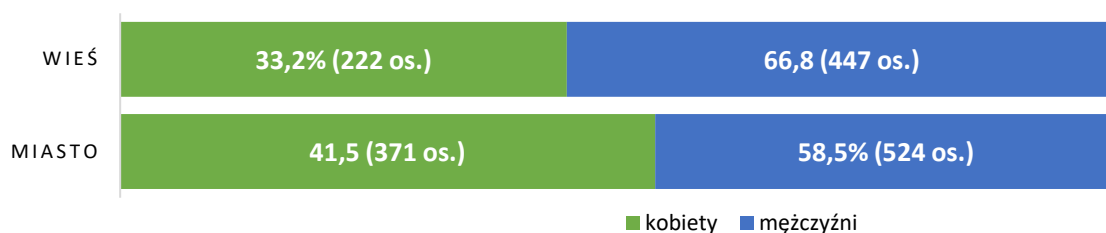
Źródło: dane powiatowych urzędów pracy, obliczenia własne

W 2018 r. w regionie na prowadzenie własnej działalności zdecydowało się 895 bezrobotnych mieszkańców miast i 669 bezrobotnych zamieszkałych na wsi - odpowiednio 57,2% i 42,8% ogólnej liczby osób, które otrzymały wsparcie w postaci jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Odmienne struktura ta przedstawia się w pięciu powiatach, gdzie wśród nowych przedsiębiorców dominują mieszkańcy wsi. Sytuacja taka miała miejsce w powiecie:

- iławskim, gdzie odsetek bezrobotnych z terenów wiejskich w ogólnej liczbie uczestników tej aktywnej formy wynosił 60,8% (96 osób wobec 62 mieszkańców miast);
- nidzickim – odpowiednio 61,3% (19 osób na 12);
- nowomiejskim – 83,3% (60 osób na 12);
- olsztyńskim – 70,3% (111 osób na 47);
- szczycieńskim – 60,8% (45 na 29 osób).

Wykres 7. Beneficjenci otrzymujący dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej w 2018 r. według miejsca zamieszkania i płci

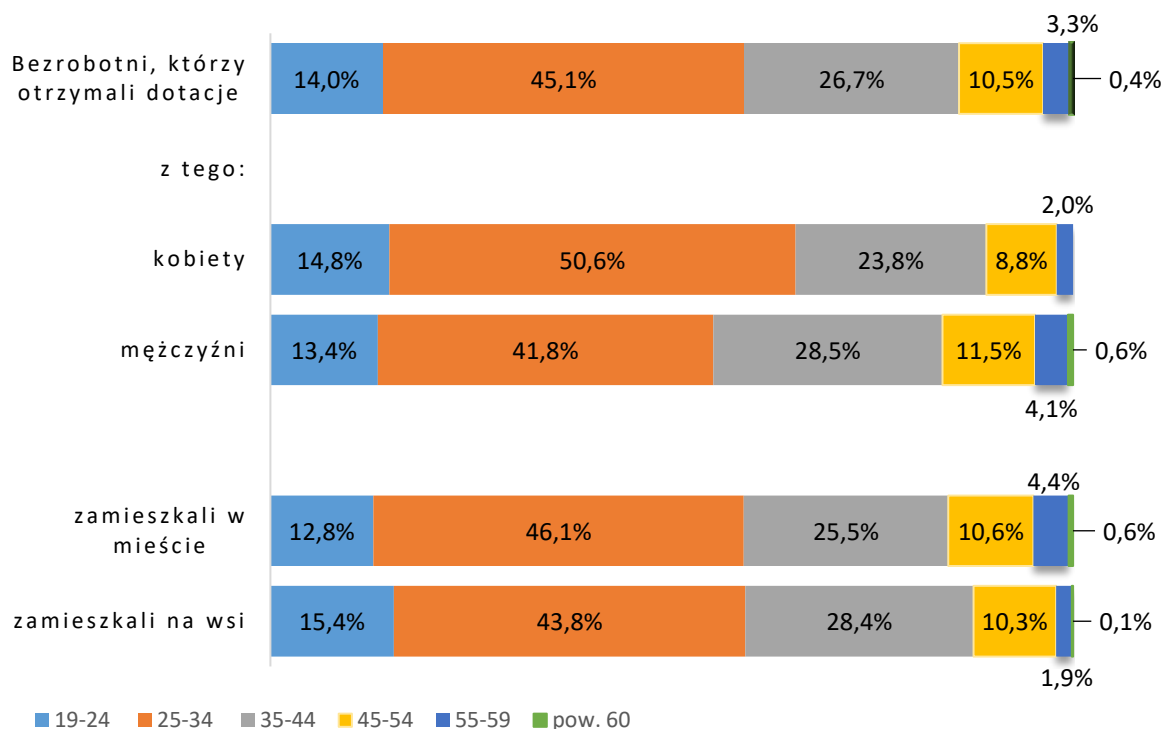

Źródło: dane powiatowych urzędów pracy, obliczenia własne

Biorąc pod uwagę oba kryteria - miejsce zamieszkania i płeć przewaga liczby mężczyzn widoczna była zarówno wśród mieszkańców miast jak i wsi. Różnica widoczna jest natomiast w dysproporcji w strukturze płci – w miastach mężczyźni stanowili 58,5% ogółu uczestników, o 8,3 pkt proc. mniej niż na wsi. Mężczyźni i mieszkańcy miast stanowili również wyższy odsetek wśród uczestników dotacji w 2017 r. Ich udział procentowy wynosił odpowiednio 63,6% i 59,2%.

W porównaniu do 2017 r. również struktura wiekowa bezrobotnych, którzy skorzystali w 2018 r. z dotacji nie uległa zmianie i była zbliżona do struktury bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w regionie. W 2018 r. wśród bezrobotnych rozpoczynających działalność gospodarczą przeważały osoby młode w wieku 25-34 lata – 705 osób, które stanowiły 45,1% ogółu beneficjentów dotacji w regionie. Drugą pod względem wielkości grupę wiekową tworzą osoby od 35 do 44 roku życia (418 osób; 26,7 ogółu). W analizowanym okresie w najmniejszym stopniu ze wsparcia finansowego urzędów pracy przy podjęciu działalności korzystały osoby powyżej 60 roku życia (6 osób). Udział procentowy tej grupy w ogólnej liczbie beneficjentów w 2018 roku wyniósł 0,4%.

Wykres 8. Struktura wiekowa odbiorców wsparcia w postaci dotacji na założenie działalności gospodarczej w 2018 r.

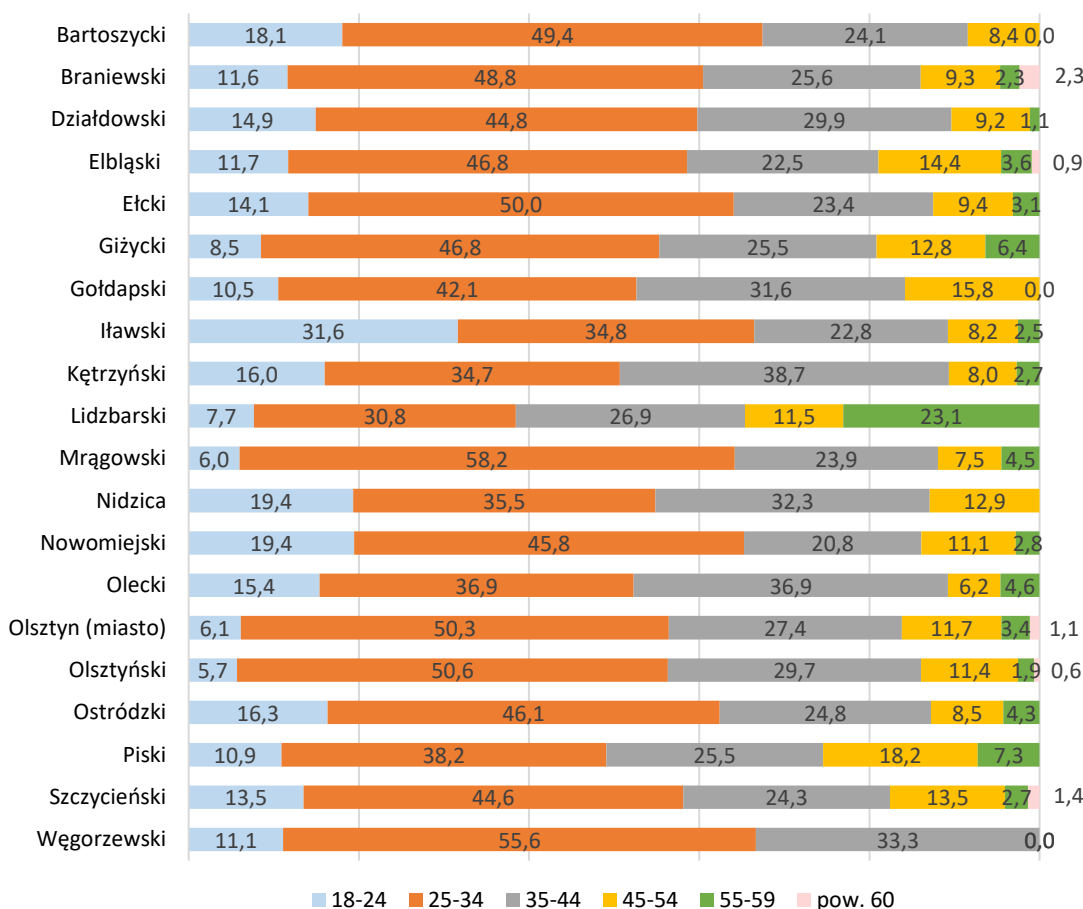
Źródło: dane powiatowych urzędów pracy, obliczenia własne

Struktura wiekowa beneficjentów dotacji jest porównywalna dla obu płci, różnice występują jedynie w poziomie natężenia poszczególnych grup wiekowych. Zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn dominującą grupą wiekową były osoby młode w wieku 25-34 lata. Odsetek bezrobotnych z tego przedziału wiekowego wśród kobiet wynosił 50,6% (300 osób), u mężczyzn 41,8% (406 osób). Bezrobotni z grupy wiekowej 35-44 lata stanowili wśród kobiet – 23,8% (141 osób), mężczyzn – 28,5% (277 osób).

Podobnie kształtowała się także struktura wiekowa odbiorców wsparcia w postaci dotacji na założenie działalności gospodarczej z uwzględnieniem kryterium miejsca zamieszkania. Ponad 40 procent uczestników – 46,1% mieszkających w miastach i 43,8% zamieszkających na terenach wiejskich to osoby w wieku 25-34 lata (odpowiednio 413 i 293 osób). Blisko ¼ odbiorców wsparcia (25,5% w miastach i 28,4% na wsiach) to osoby z przedziału wiekowego od 35 do 44 roku życia.

W poszczególnych powiatach struktura wieku odbiorców wsparcia była zróżnicowana. W większości powiatów dominowały osoby w wieku od 25 do 34 lat. Ich odsetek wahał się od 30,8% (w powiecie lidzbarskim) do 58,2% (powiat mrągowski). Wyjątek stanowiły powiat olecki i kętrzyński, gdzie wskaźnik ten kształtował się na tym samym poziomie (lub niższym) niż odsetek osób w wieku 35-44 lat.

Wykres 9. Struktura wiekowa beneficjentów otrzymujących dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej w 2018 r. (w %)

Źródło: dane powiatowych urzędów pracy, obliczenia własne

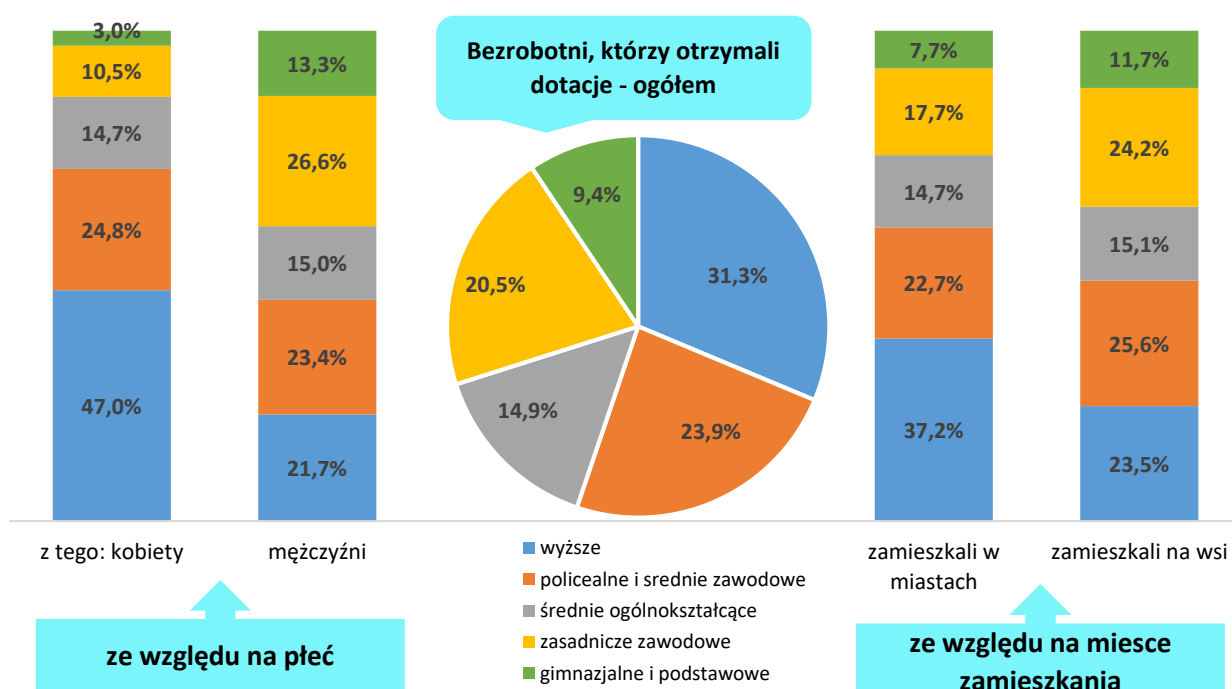
Bezrobotni w wieku 35-44 lat w większości powiatów tworzyli drugą pod względem liczebności grupę. Ich udział procentowy w liczbie osób, którzy otrzymali dotacje był zróżnicowany i mieścił się

w przedziale od 20,8% (powiat nowomiejski) do 38,7% (powiat kętrzyński). Wyjątek stanowił powiat iławski, gdzie drugą grupę, biorąc pod uwagę liczbę jej członków, tworzyły osoby młode 18/24 – letnie (31,6% ogółu). Jest to górna granica przedziału, który określa odsetek bezrobotnych do 24. roku życia wśród uczestników dotacji w regionie. Najniższy udział osób z tego przedziału wiekowego zaobserwowano w powiatach olsztyńskim (5,7%), mrągowskim (6,0%) oraz mieście Olsztynie (6,1%).

Odbiorcami dotacji były w większości osoby wykształcone. Blisko $\frac{1}{3}$ udzielonych w województwie warmińsko-mazurskim dotacji trafiła do bezrobotnych z wykształceniem wyższym – 31,3% (490 osób) ogółu otrzymujących dofinansowanie. Osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym stanowiły 23,9% (374 osoby). Razem obie grupy tworzyły ponad 55% bezrobotnych, którym w 2018 r. przyznano jednorazowe środki na działalność gospodarczą. Bezrobotni absolwenci szkół zawodowych oraz osoby bez wykształcenia stanowili odpowiednio 20,5% i 9,4% osób, którym w analizowanym okresie przyznano dotacje (odpowiednio 320 i 147 bezrobotnych).

Odmienne przedstawiała się struktura bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w regionie. Dominującą populacją były osoby po szkołach podstawowych i gimnazjalnych (według stanu na koniec 2018 r. stanowili oni 33,0% ogółu osób figurujących w ewidencji bezrobotnych) oraz z wykształceniem zasadniczym zawodowym (26,3%). Bezrobotni z wykształceniem wyższym (9,7%) i policealnym i średnim zawodowym (19,5%) stanowili w tym okresie w sumie 29,2% bezrobotnych w województwie.

Wykres 10. Struktura beneficjentów otrzymujących dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej w 2018 r. (w %)

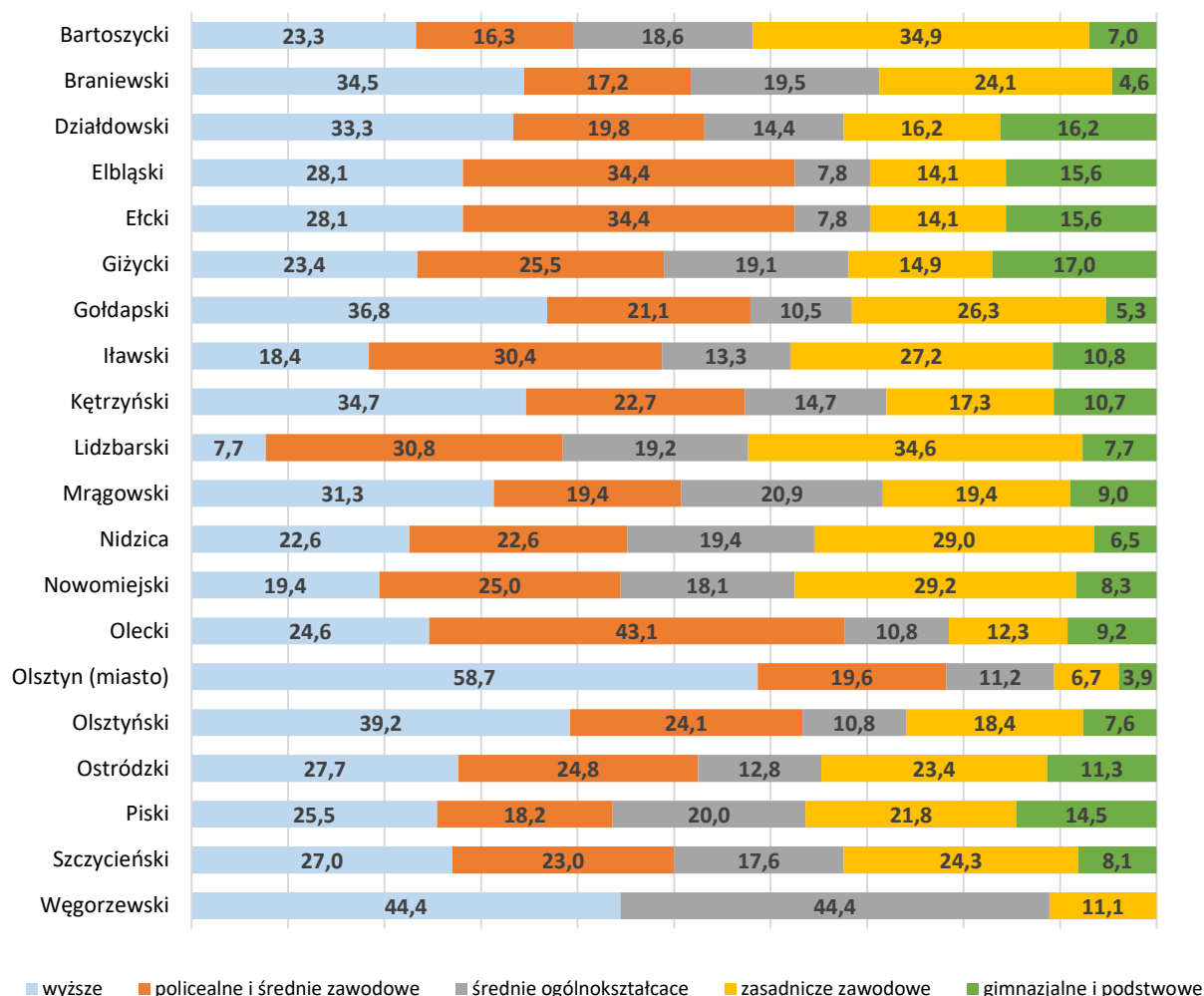

Źródło: dane powiatowych urzędów pracy, obliczenia własne

Bezrobotne kobiety objęte wsparciem w postaci dotacji częściej posiadały wykształcenie wyższe (47,0% kobiet wobec 21,7% mężczyzn) oraz wykształcenie policealne i średnie zawodowe (odpowiednio 24,8% i 23,4%). Łącznie osoby z wymienionym wykształceniem stanowiły 71,8% odbiorców dotacji wśród kobiet i 45,1% u mężczyzn.

Wśród bezrobotnych, którym w 2018 r. przyznano środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wyższy poziom wykształcenia charakteryzował mieszkańców miast - 37,2% (333 osoby) posiadało wykształcenie wyższe, a 22,7% (203 osoby) policealne i średnie zawodowe. Dla porównania na wsi odsetek ten wyniósł odpowiednio 23,5% (157 osób) i 25,6% (171 osób).

Wykres 11. Struktura wykształcenia beneficjentów otrzymujących jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w 2018 r. (w %)

Źródło: dane powiatowych urzędów pracy, obliczenia własne

W Olsztynie, gdzie udzielono najwięcej (179) dotacji, mamy do czynienia z najwyższym odsetkiem absolwentów szkół wyższych (58,7%). Osoby z wykształceniem wyższym dominują również wśród odbiorców dotacji w powiatach: braniewskim (34,5%), działdowskim (33,3%), gołdapskim (36,8%), kętrzyńskim (34,7%), mrągowskim (31,3%), olsztyńskim (39,2%), ostródzkim (27,7%), piskim (25,5%) i szczycieńskim (27,0%).

Najmniejszy odsetek uczestników z wyższym wykształceniem (7,7%) i jednocześnie z najwyższym procentowym udziałem osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (34,6%) i bez wykształcenia (7,7%) obserwujemy w powiecie lidzbarskim. Łącznie bezrobotni z wymienionych grup stanowili 42,3% odbiorców wsparcia w postaci dotacji.

Osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym są przeważającą grupą także w powiatach nowomiejskim (29,2%) i nidzickim (29,0%).

5. Podmioty gospodarcze utworzone w wyniku przyznanych dotacji

Zakres i rodzaj działalności (szczególnie usługowej) podejmowanej przez bezrobotnych dzięki środkom finansowym Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i PFRON był bardzo różnorodny.

W 2018 r. struktura PKD przedsiębiorstw utworzonych dzięki wsparciom urzędów pracy w województwie była zbliżona do struktury PKD podmiotów z sektora prywatnego nowo-zarejestrowanych w systemie REGON. Zgodne z trendem obserwowanym w 2018 roku najwięcej nowych działalności w obu przypadkach, zakładanych było w branży budowlanej (odpowiednio 24,3% i 27,9%) oraz związanych z handlem i naprawą samochodów (15,7% i 14,5%).

Wśród podmiotów gospodarczych utworzonych przez bezrobotnych dzięki wsparciu urzędów pracy dominują firmy w sektorze *Budownictwo* – 27,9% ogółu (437 firm). Dużym zainteresowaniem cieszyła się branża handlowa - działalność o takim profilu rozpoczęło 227 podmiotów (14,5% ogółu) i działalność usługowa – 219 podmiotów (14,0%). Działalność profesjonalną, naukową i techniczną jako obszar swojej działalności wybrało 190 bezrobotnych (12,1%), zaś branżę przetwórstwa przemysłowego 165 osób, tj. 10,5% ogółu korzystających z dotacji.

Przedstawione powyżej sekcje PKD dominowały również wśród podmiotów utworzonych dzięki dotacjom przyznanym bezrobotnym w 2017 roku.

W 2018 r. najrzadziej działalność nowopowstałych podmiotów wiązała się z sekcją E *Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją*. Na ten rodzaj działalności zdecydowała się jedna osoba.

W 2018 roku żaden bezrobotny nie zdecydował się na działalność w obszarze:

- *Sekcji B - Górnictwo i wydobywanie,*
- *Sekcji D - Wytwarzanie oraz zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz (...),*
- *Sekcji O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne,*
- *Sekcji U - Organizacje i zespoły eksterytorialne.*

Tabela 4. Struktura podmiotów gospodarczych z sektora prywatnego nowozarejestrowane w systemie REGON oraz utworzone dzięki dotacjom udzielonym przez powiatowe urzędy pracy w 2018 r.

Wyszczególnienie	Podmioty z sektora prywatnego nowo zarejestrowane w systemie REGON		Podmioty utworzone dzięki dotacjom udzielonym przez powiatowe urzędy pracy	
	liczba	udział %	liczba	udział %
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	190	1,7%	17	1,1%
B. Górnictwo i wydobywanie	3	0,03%	0	
C. Przetwórstwo przemysłowe	861	7,5%	165	10,5%
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz (...)	16	0,1%	0	
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	14	0,1%	1	0,1%
F. Budownictwo	2 780	24,3%	437	27,9%
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1 796	15,7%	227	14,5%
H. Transport i gospodarka magazynowa	701	6,1%	25	1,6%
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	492	4,3%	37	2,4%
J. Informacja i komunikacja	363	3,2%	40	2,6%
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	298	2,6%	15	1,0%
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	256	2,2%	7	0,4%
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	911	8,0%	190	12,1%
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	507	4,4%	68	4,3%
O. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1	0,01%	0	
P. Edukacja	322	2,8%	39	2,5%
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	595	5,2%	38	2,4%
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	230	2,0%	39	2,5%
S. Pozostała działalność usługowa i T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; (...) produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	123	9,8%	219	14,0%
Razem	11 459	100,0%	1 564	100,0%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, dane PUP. Obliczenia własne

Porównując strukturę firm utworzonych dzięki środkom z dotacji i nowoutworzonych podmiotów zarejestrowanych w REGON –ie, bezrobotni częściej decydowali się na prowadzenie działalności w sekcjach:

- M - *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* – firmy o tym profilu stanowiły 12,1% w strukturze podmiotów utworzonych przez bezrobotnych i 8,0% ogółu nowopowstałych firm zarejestrowanych w REGON;
- F – *Budownictwo* – 27,9% wobec 24,3%;
- C - *Przetwórstwo przemysłowe* – 10,5% wobec 7,5%;
- R - *Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją* – 2,5% i 2,0%.

Rysunek 2. Sekcje PKD i poszczególne ich działy, w których powstało najwięcej firm utworzonych dzięki dotacjom

Budownictwo 437 firm (27,9%)	roboty budowlane specjalistyczne - 359 firm (82,2% ogółu sekcji)
Handel hurtowy i detaliczny 227 firm (14,5%)	- handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych - 119 firm (52,4%) - handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi - 98 firm (43,2%)
Pozostała działalność usługowa 219 firmy (14,0%)	pozostała indywidualna działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana - 203 firmy (92,7%)
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna 190 firm (12,1%)	- pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna - 56 firm (29,5%) - działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne - 51 firm (26,8%) - działalność prawnicza, rachunkowo - księgową i doradztwo podatkowe - 50 firm (26,3%) - reklama, badanie rynku i opinii publicznej - 22 firmy (11,6%)
Przetwórstwo przemysłowe 165 firm (10,5%)	- produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń – 32 firmy (19,4%) - produkcja mebli – 30 firm (18,2%) - produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania – 28 firm (17,0%) - naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń – 24 firmy (14,5%)

Źródło: dane powiatowych urzędów pracy, obliczenia własne

W grupie podmiotów gospodarczych prowadzonych przez bezrobotnych działających w sekcji F – *Budownictwo* utworzone firmy obejmowały działy:

- Dział 43 *Roboty budowlane specjalistyczne* (359 firm) – 82,2% ogółu sekcji;
- Dział 41 - *roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków* – 63 firmy (14,4%);
- Dział 42 - *roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej* – 15 firm (3,4%).

W Sekcji G *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle sprzedaż hurtową i detaliczną*, struktura utworzonych podmiotów przedstawia się następująco:

- 119 firm działa w obszarze Działu 45 - *Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych* (52,4% firm tej sekcji);
- 98 firm prowadzi działalność związaną z Działem 47 - *Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi* (43,2%);
- 10 firm reprezentuje Dział 46 - *Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi* (4,4%);

W ramach sekcji M *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* utworzono:

- 56 firm w Dziale 74 - *Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (29,5% ogółu tej sekcji);
- 51 firm - Dział 71 - *Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne* (26,8%);
- 50 firm w Dziale 69 - *Działalność prawnicza, rachunkowo - księgowa i doradztwo podatkowe* (26,3%);
- 22 firmy - Dział 73 - *Reklama, badanie rynku i opinii publicznej* (11,6%);
- 7 firm - Dział 70 - *Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem* (3,7%);
- 4 firmy - Dział 75 - *Działalność weterynaryjna* (2,1%).

Sekcja S *Pozostała działalność usługowa* obejmuje dwa działy: *indywidualną działalność usługową, gdzie indziej niesklasyfikowaną*, która była obszarem działania 203 firm (92,7% utworzonych w tej sekcji) oraz *naprawę komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego* - działalność w tym obszarze prowadziło 16 firm (7,3%).

Wśród firm reprezentujących sekcję C PKD, tj. *Przetwórstwo przemysłowe*, najliczniej występowały podmioty, których obszar działania związany był z działem:

- Dział 25 - *Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń* – 32 firmy, co stanowi 19,4% ogółu sekcji C;
- Dział 31 - *Produkcja mebli* – 30 firm (18,2%);
- Dział 16 - *Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania* – 28 firm (17,0%);
- Dział 33 - *Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń* – 24 firmy (14,5%);
- Dział 14 - *Produkcja odzieży* – 11 firm (6,7%);
- Dział 13 - *Produkcja wyrobów tekstylnych* – 11 firm (6,7%);
- Dział 23 - *Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych* – 6 firm (3,6%);
- Dział 18 - *Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji* – 5 firm (3,0%);
- Dział 32 - *Pozostała produkcja wyrobów* – 4 firm (2,4%);
- Dział 17 - *Produkcja papieru i wyrobów z papieru* – 3 firmy (1,8%);
- Dział 10 - *Produkcja artykułów spożywczych* – 2 firmy (1,2%);
- Dział 20 - *Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych* – 2 firmy (1,2%);
- Dział 22 - *Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych* – 2 firmy (1,2%);
- Dział 28 - *Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana* – 2 firmy (1,2%);

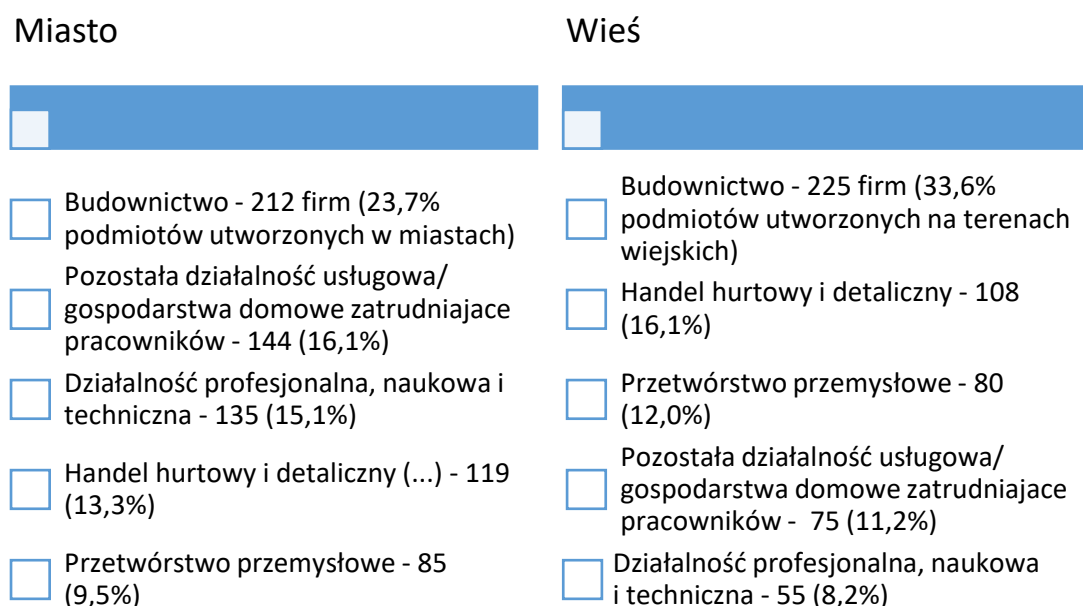
Ponadto w każdym z działów sekcji C zajmujących się produkcją:

- *produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych;*
- *pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli;*
- *pozostałego sprzętu transportowego;*

działa jeden podmiot gospodarczy. Łącznie podmioty te stanowią 1,8% ogółu firm z sekcji C.

Struktura branżowa podmiotów utworzonych w miastach była zbieżna ze strukturą firm powstałych na terenach wiejskich. W obu przypadkach dominującą branżą było budownictwo. W 2018 r. 212 osób, które stanowiły 23,7% beneficjentów dotacji zamieszkujących miasta, rozpoczęła działalność w tej właśnie sekcji. Także 225 bezrobotnych mieszkańców wsi – 33,6% otwierających własną działalność gospodarczą na tych terenach stała się właścicielami firm budowlanych.

Rysunek 3. Podmioty gospodarcze utworzone w 2018 r. dzięki wsparciu urzędów pracy według miejsca zamieszkania ich właścicieli

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Podobieństwo obu struktur widoczne jest również w wyborze przez beneficjentów czterech kolejnych sekcji PKD, wyodrębnionych w oparciu o rodzaj najczęściej otwieranej działalności. Zaznaczyć jednak należy, że ich kolejność jest odmienna. W miastach drugą pod względem liczebności utworzonych firm była grupa podmiotów działających w sekcjach *pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników* – 16,1% (144 firmy). Dalsze miejsca zajmowały podmioty związane z *działalnością profesjonalną, naukową i techniczną* - 135 (15,1%), oraz *handlem hurtowym i detalicznym (...)* - 119 (13,3%). Na terenach wiejskich beneficjenci częściej decydowali się na handel (16,1% ogółu tworzonych podmiotów, 109 firm), przetwórstwo przemysłowe (12,0%, 80 firm) i działalność usługową (11,2%, 75 firmy).

Struktura branżowa działalności jest silnie uwarunkowana płcią. W przypadku kobiet wyodrębnić można trzy dominujące branże. Uczestniczki dotacji najczęściej zakładały firmy o profilu działalności właściwym dla sekcji S i T *Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników* (188 firm, stanowiących 31,7% ogółu utworzonych przez kobiety), sekcji M *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (107 firm, tj. 18,0%) oraz w sekcji G *Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych* (86; 14,5%).

Najpopularniejszą branżą wśród mężczyzn było *budownictwo* (sekcja F) – firmy o tym profilu stanowiły 44,1% działalności rejestrowanych przez mężczyzn (428 firm). W dalszej kolejności wymienić należy *handel hurtowy i detaliczny* (14,5%, 141 firm); *przetwórstwo przemysłowe* (12,5%, 125 firm); *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (8,5% , 83 firmy).

Wykres 12. Podmioty gospodarcze utworzone w 2018 r. dzięki wsparciu z urzędów pracy według płci beneficjentów i profilu działalności gospodarczej

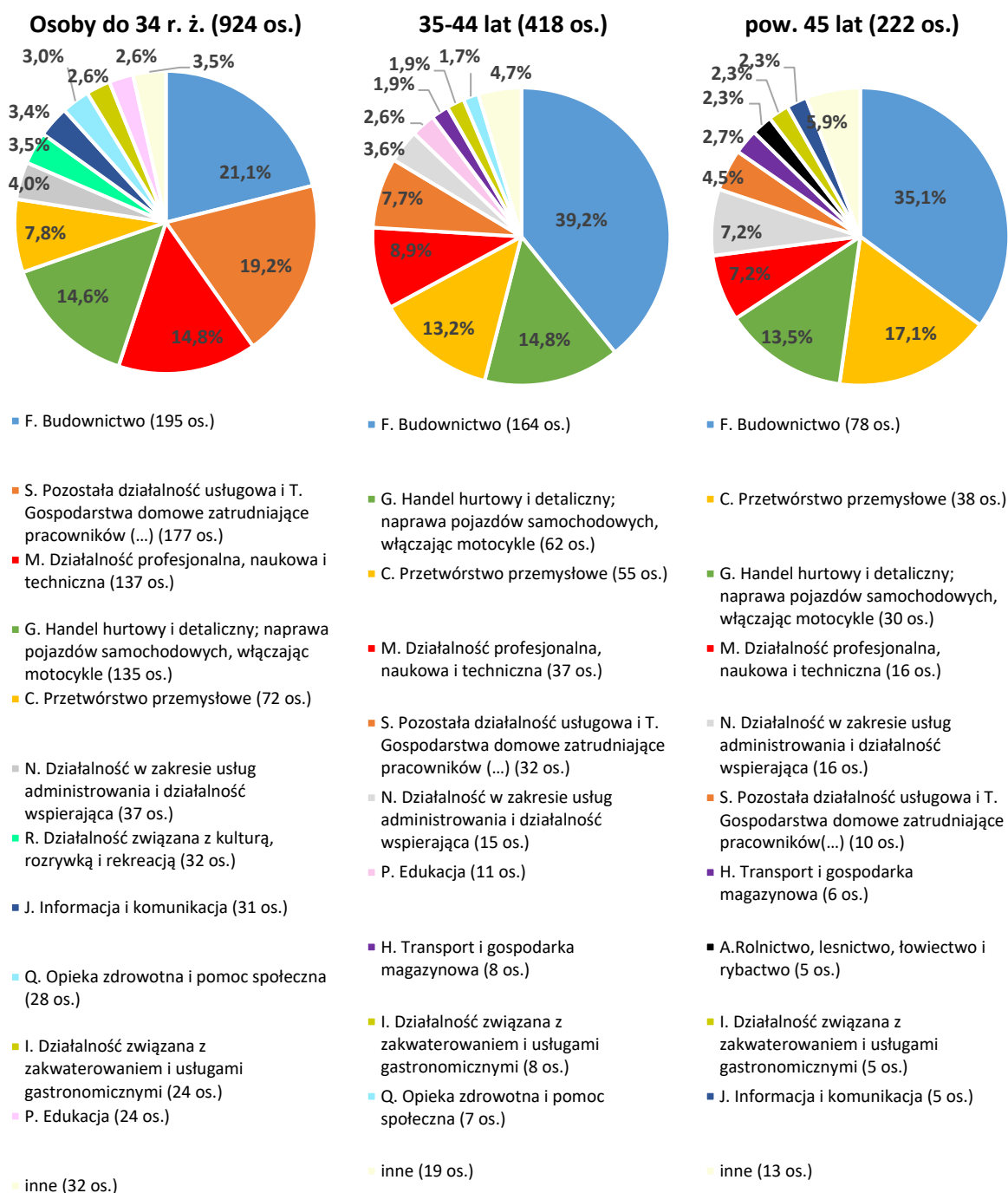

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Struktura profilu działalności podmiotów gospodarczych w dużej mierze zależy również od wieku uczestników dotacji.

Bez względu na wiek bezrobotnych otrzymujących jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, najczęściej wybieranym obszarem było budownictwo. Ten rodzaj działalności wybrało 39,2% (164) osób od 35-44 roku życia, 35,1% (164) bezrobotnych powyżej 45. roku życia. Najniższy odsetek bezrobotnych decydujących się na ten rodzaj działalności obserwujemy wśród osób młodych do 34. roku życia – 21,1% (195 osób).

Wykres 13. Struktura podmiotów gospodarczych według PKD i wieku bezrobotnych, którzy w 2018 r. otrzymali dotacje na ich utworzenie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Często wybieranym obszarem działalności, w którym osoby do 34. roku życia upatrywały swojej szansy na rynku pracy była *działalność usługowa*. Na ten profil działania zdecydowało się 19,2% ogółu młodych (177 osób), którzy w 2018 r. skorzystali ze wsparcia oferowanego przez urzędy pracy. Chętnie wybierano także *działalność profesjonalną, naukową i techniczną* - 14,8% wszystkich dotacji (137). Firmy zakładane przez bezrobotnych z tej grupy wiekowej często rozpoczynały również działalność

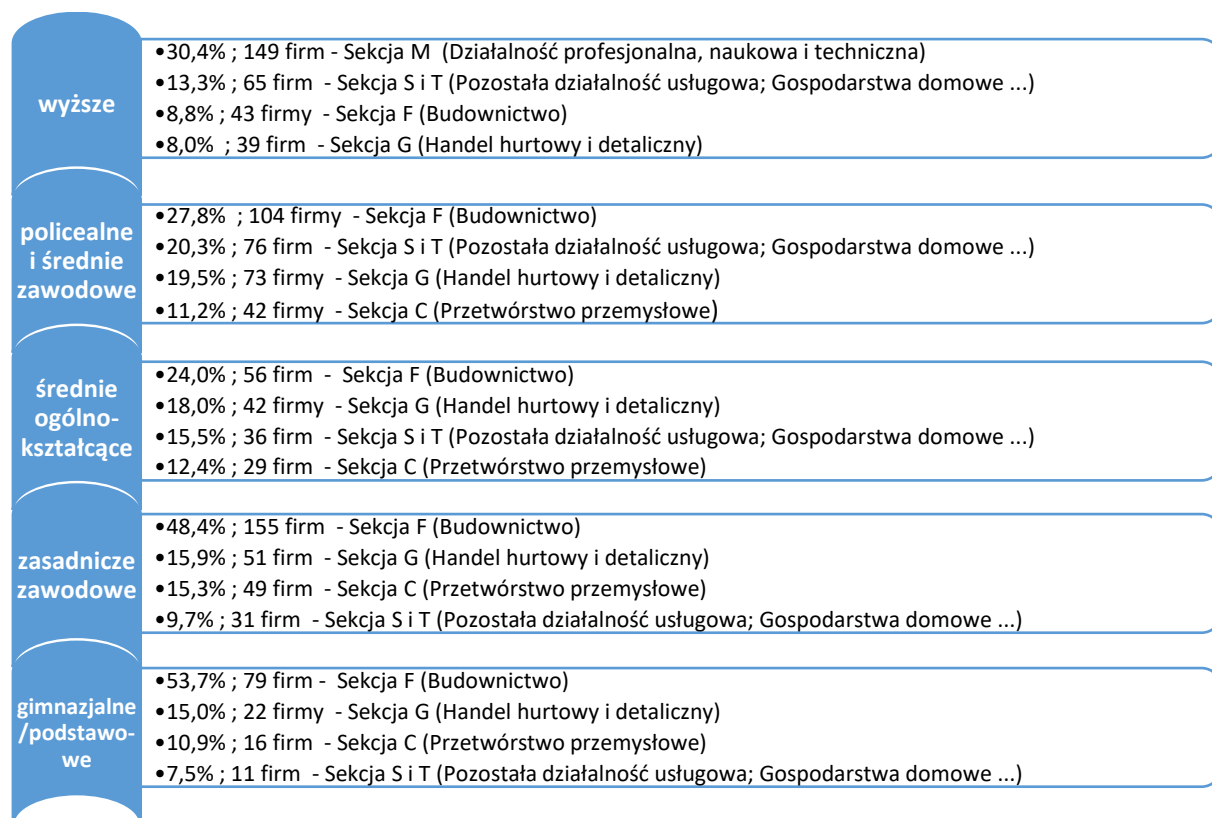
związaną z *handlem hurtowym i detalicznym* (14,6%, 135 osób) oraz *przetwórstwem przemysłowym* (7,8%, 72 osoby).

Na drugiej pozycji w strukturze podmiotów właścicielami których byli bezrobotni w wieku 35-44 lat, znalazły się firmy handlowe. Ten rodzaj działalności rozpoczęły 62 osoby stanowiące 14,8% ogółu z tego przedziału wiekowego. W dalszej kolejności wymienić należy podmioty z sekcji C – *Przetwórstwo przemysłowe* (55 osób; 13,2%) oraz z sekcji M - *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (37 osób, 13,2%).

Wśród osób powyżej 45. roku życia 17,1% beneficjentów (38 osób) stanęło na czele firm zajmujących się przetwórstwem przemysłowym, a 13,5% (30 osób) handlem hurtowym i detalicznym. Czwarte miejsce w strukturze podmiotów pod względem wyboru sekcji działania stanowiły firmy działające w obszarze działalności profesjonalna, naukowa i techniczna (Sekcja M PKD) i działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (Sekcja N) – po 7,2% tj. po 16 osób.

Na obszar działalności tworzonych firm wpływa również wykształcenie bezrobotnych. Na większości poziomach wykształcenia dominują cztery sekcje - F (*Budownictwo*); sekcja S i T (*Pozostała działalność usługowa; Gospodarstwa domowe ...*); sekcja G (*Handel hurtowy i detaliczny*) oraz sekcja C (*Przetwórstwo przemysłowe*). Zaznaczyć jednak należy, że ich poziom natężenia jest zróżnicowany. Wyjątkiem jest struktura podmiotów zakładanych przez osoby z dyplomem szkół wyższych. W tej grupie największy udział procentowy (30,4%) stanowią podmioty sekcji M – *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna*.

Rysunek 4. Struktura podmiotów gospodarczych utworzonych w 2018 r. według wykształcenia bezrobotnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

W pozostałych grupach na pierwszym miejscu znajdują się podmioty związane z sekcją F *Budownictwo*. Na tej rodzaj działalności zdecydowało się 27,8% bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (104 osoby); 24,0% ze średnim ogólnokształcącym (56 osób); 48,4% (155) osób po zasadniczych szkołach zawodowych i 53,7% (79) osób bez wykształcenia (gimnazjalne/podstawowe i poniżej).

Na kolejnym miejscu na liście najczęściej wybieranych obszarów działalności wśród osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym znalazła się *działalność usługowa i zawiązana z gospodarstwem domowym* (Seksje S i T) – 20,3% (76 osób). W pozostałych grupach była to sekcja G *Handel hurtowy i detaliczny*, który wybrało 18,0% bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (42 osoby); 15,9% osób z zasadniczym zawodowym (51 osób) i 15,0% osób bez wykształcenia (79 osób).

Zaznaczyć należy, że najbardziej zbliżone, biorąc pod uwagę kryterium wykształcenia właścicieli firm, były profile działalności podmiotów zakładanych przez bezrobotnych po zasadniczych szkołach zawodowych i po gimnazjach/podstawówkach.

Struktura podmiotów gospodarczych utworzonych dzięki dotacjom przyznanym w 2018 r. w poszczególnych powiatach jest zróżnicowana, jednak w większości powiatów jest zbieżna ze strukturą charakteryzującą dotacje w skali województwa.

Analizując poszczególne profile działalności zauważymy, że w większości powiatów dominującym profilem działalności w utworzonych przez bezrobotnych firmach jest budownictwo, a ich udział procentowy mieści się w granicach od 20,7% (w Elblągu) do 42,7% (powiat giżycki). Wyjątek stanowią powiaty węgorzewski i m. Olsztyn, gdzie odsetek firm budowlanych kształtuje się na tym samym poziomie lub niższym co firm z sektora M - *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna*.

Odsetek firm działających w ramach sekcji G *Handel hurtowy i detaliczny*, w powiatach gdzie tego rodzaju firmy powstały, mieścił się w przedziale 8,0% (powiat działdowski) do 23,1% (powiat lidzbarski). Wyjątkiem w województwie był powiat braniewski, gdzie nikt nie zdecydował się na ten obszar działalności.

Udział procentowy firm z sektora S – *Pozostała działalność usługowa* i T *Gospodarstwa domowe (...)* w poszczególnych powiatach województwa wahał się od 6,4% (powiat giżycki) do 19,5% (powiat działdowski).

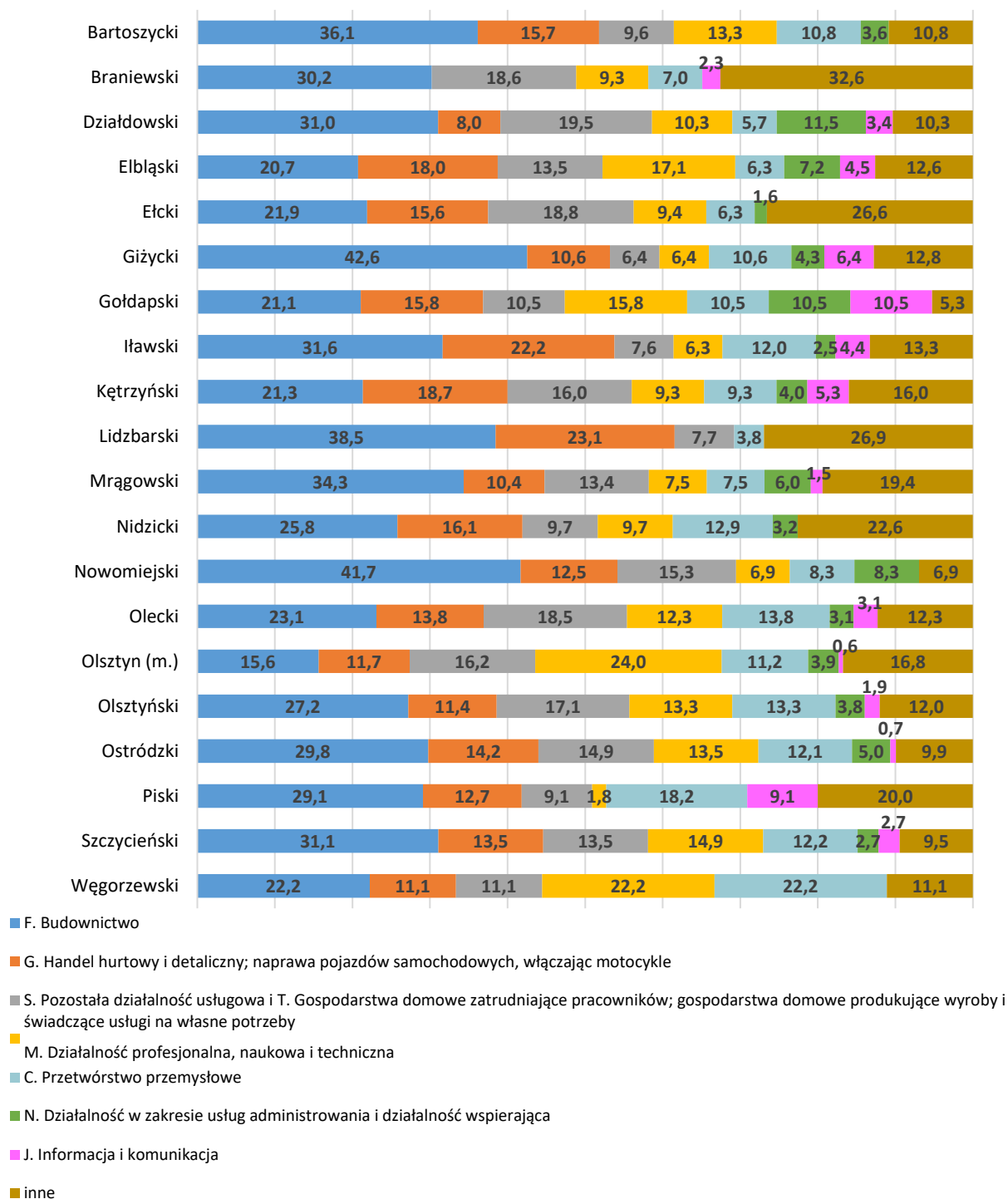
Podmioty działające w sekcji M - *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* najwyższą pozycję zajmują w strukturze podmiotów utworzonych w Olsztynie (24,0%), najniższą – w powiecie piskim (1,8%). W powiecie lidzbarskim nie utworzono żadnej firmy o tym profilu.

Podmioty gospodarcze zajmujące się przetwórstwem przemysłowym powstały we wszystkich powiatach naszego województwa i stanowiły w poszczególnych jego częściach od 3,8% ogółu utworzonych firm (powiat lidzbarski) do 22,2% (powiat węgorzewski).

Podmioty o profilu działania w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej (Seksja N) zajmują w strukturze podmiotów od 1,6% (powiat ełcki) do 11,5% (powiat działdowski). W przypadku tej sekcji, w trzech powiatach środki pochodzące z urzędów pracy nie przyczyniły się do utworzenia żadnej firmy (powiaty: braniewski, lidzbarski i piski).

Informacji i komunikacji (Sekcja J PKD) jako profilu swojej firmy nie wybrali bezrobotni zarejestrowani w PUP w Bartoszycach, Ełku, Lidzbarku Warmińskim, Nidzicy, Nowym Mieście Lidzbarskim, Węgorzewie. W pozostałych powiatach zainteresowanie tym obszarem działalności było również zróżnicowane – w Olsztynie zdecydował się na niego niecały 1 procent (0,6%) osób, którym przyznano dotacje zaś w powiecie gołdapskim co dziesiąta osoba (10,5%).

Wykres 14. Podmioty gospodarcze utworzone w 2018 r. dzięki środkom z urzędów pracy według profilu działalności gospodarczej i powiatów (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Biorąc pod uwagę sekcje PKD zaznaczone na wykresie 14 jako inne, najczęściej wybieranymi przez uczestników dotacji obszarami w których w 2018 r. rozpoczynano działalność gospodarczą były:

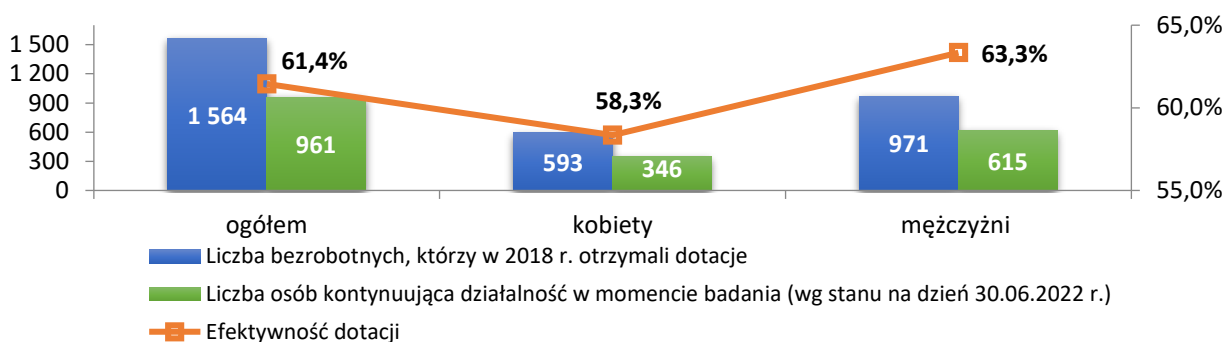
- ✓ Sekcja P *Edukacja* – w powiatach:
 - kętrzyńskim - gdzie udział procentowy firm o tym profilu wynosił 5,3% ogółu udzielonych dotacji;
 - olsztyńskim i ostródzkim - gdzie sekcja ta stanowiła odpowiednio 2,5% i 2,8% (analogicznie, takie same wartości w obu powiatach odnotowano dla sekcji Q *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna*);
 - szczycieńskim - gdzie wraz z podmiotami z sekcji I *Działalność związana z zakwaterowaniem* i usługami gastronomicznymi stanowiła po 2,7%;
 - w Olsztynie - 3,9% (wartość zbieżna z odsetkiem podmiotów, których działalność związana jest z *kultura rozrywką i rekreacją* – sekcja R PKD);
- ✓ Sekcja R *Działalność związana z kulturą rozrywką i rekreacją* – stanowiąca w omawianej grupie największy odsetek w powiatach:
 - bartoszyckim 3,6% w strukturze nowo powstałych firm;
 - działdowskim – 3,4%;
 - mrągowskim – 4,5%;
 - piskim – 5,5% (taki sam udział procentowy mają podmioty z sekcji H - *Transport i gospodarka magazynowa*);
 - węgorzewskim – 11,1%;
- ✓ Sekcja Q *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* – w powiecie elbląskim stanowiła ona 6,3% innych podmiotów;
- ✓ Sekcja I *Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznym* – udział procentowy tej sekcji wynosił w powiecie:
 - giżyckim – 4,3%;
 - iławskim – 3,8%;
 - nowomiejskim - 2,8%;
 - oleckim – 4,6%;
- ✓ Sekcja H *Transport i gospodarka magazynowa* – w powiatach
 - braniewskim – 16,3%;
 - ełckim – 7,8%;
 - lidzbarskim – 11,5%;
- ✓ Sekcja A *Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo* – na terenie powiatów
 - gołdapskiego – 5,3%;
 - nidzickiego – 9,7%.

6. Efektywność dotacji przyznanych w 2018 roku bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim – stan na 30.06.2022 r.

W 2018 roku, spośród 1 564 podmiotów gospodarczych, które powstały dzięki dotacjom w województwie warmińsko-mazurskim, swoją działalność na koniec czerwca 2022 roku kontynuowało 961 firm (61,4% utworzonych podmiotów). Zauważyć należy, że jest to jeden z najwyższych wskaźników skuteczności tej formy wsparcia, gdy weźmiemy pod uwagę czteroletni okres funkcjonowania firm⁵.

Wśród osób, które w czwartym roku od uzyskania dotacji prowadziły swój biznes, przeważają mężczyźni – 615 osób, którzy stanowią 64,1% właścicieli firm kontynuujących działalność. Sześciu na dziesięciu mężczyzn, którzy w 2018 roku otrzymali środki na podjęcie działalności gospodarczej nadal utrzymuje firmę na rynku. Z 593 kobiet, które w tym samym czasie rozpoczęły pracę na własny rachunek nadal prowadzi ją 346 kobiet (58,3% uczestniczek dotacji z 2018 r.).

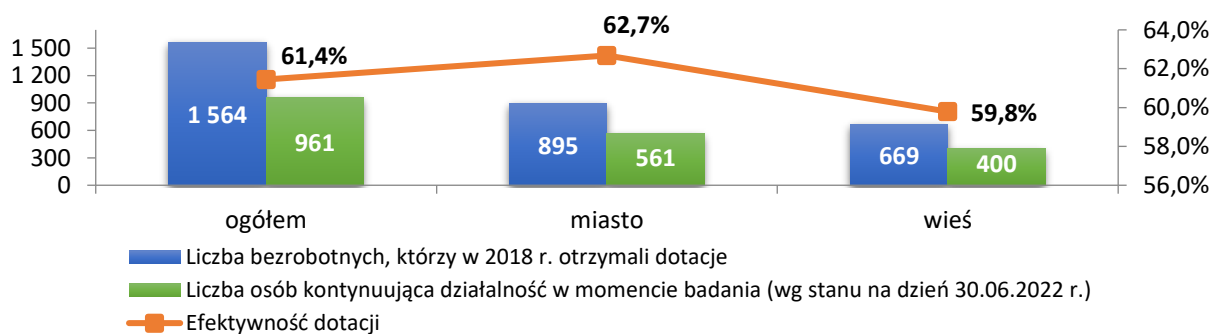
Wykres 15. Efektywność dotacji według płci beneficjentów programu (stan na 30.06.2022 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Procentowy udział mieszkańców miast, którzy w chwili badania nadal prowadzili działalność gospodarczą rozpoczętą dzięki dotacjom przyznanych w 2018 roku, wynosi 62,7% (561 osób). Dla osób pochodzących z terenów wiejskich wskaźnik jest niższy o 2,9 pkt proc. i kształtuje się na poziomie 59,8% (400 osób).

Wykres 16. Efektywność dotacji według miejsca zamieszkania beneficjentów programu (stan na 30.06.2022 r.)

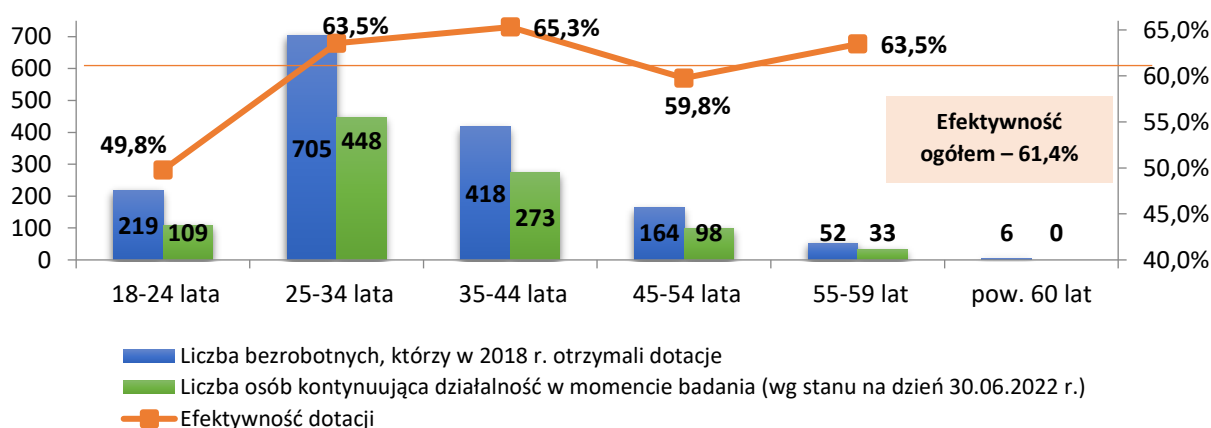
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

⁵ Efektywność badana we wcześniejszych latach zamykała się w przedziale od 34,7% (efektywność dotacji wypłaconych bezrobotnym z naszego regionu w 2012 r.) do 58,6% (dla dotacji wypłaconych w 2005 r.)

Ponad 67% kobiet, które w 2022 roku nadal prowadzą działalność gospodarczą jest mieszkankami miast. W przypadku mężczyzn odsetek ten wynosi 53,5%.

Biorąc pod uwagę wiek uczestników dotacji najwyższy odsetek (65,3%) osób kontynuujących swoją działalność odnotowujemy w grupie osób, których wiek w momencie otrzymania dotacji mieścił się w przedziale 35-44 lata (273 osoby z 418, które otrzymały dotacje). Dużą skuteczność w prowadzeniu własnych przedsiębiorstw wykazały także osoby z przedziału wiekowego 25-34 lata (63,5%, tj. 448 osób kontynuujących działalność) oraz beneficjenci w wieku 55-59 lat (63,5%, tj. 33 osoby). Poniżej średniej efektywności w województwie mieszczą się natomiast wskaźniki skuteczności dotacji udzielonych bezrobotnym z grup wiekowych 18-24 lata (49,8%) oraz 45-54 lata (59,8%). Na rynku nie utrzymała się żadna firma, której właścicielem była osoba powyżej 60-go roku życia.

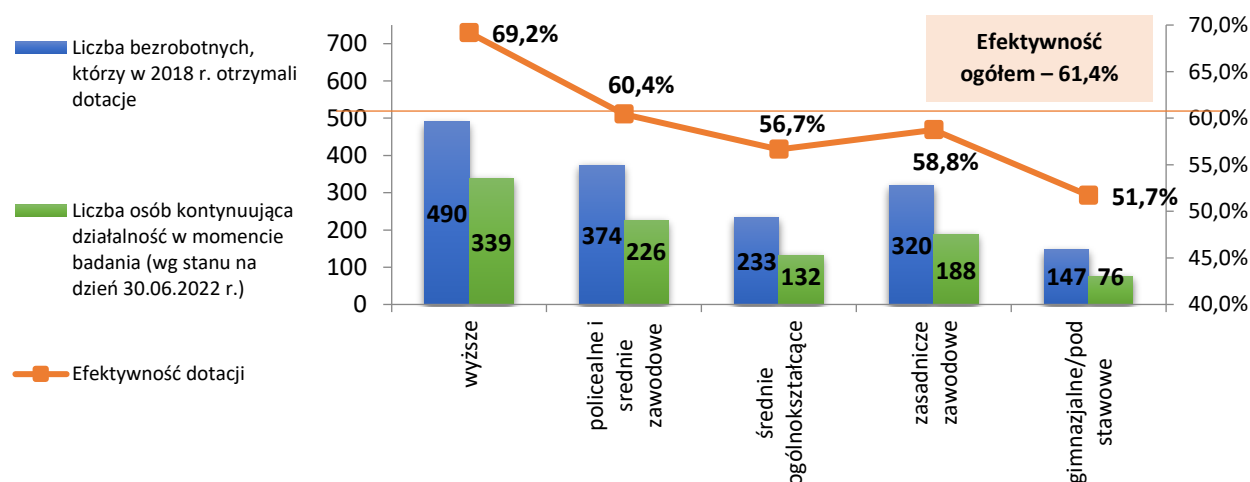
Wykres 17. Efektywność dotacji według wieku beneficjentów programu (stan na 30.06.2022 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Największą skuteczność i trwałość swoich działań osiągnęły osoby z wyższym wykształceniem – prawie siedem na dziesięć firm utworzonych w 2018 r. w czerwcu 2022 r. kontynuuje swoją działalność (69,2%). Wskaźniki efektywności w pozostałych grupach są poniżej średniej wojewódzkiej, jednak należy podkreślić, że wszystkie wskaźniki przekraczają wartość 50%.

Wykres 18. Efektywność dotacji według poziomu wykształcenia beneficjentów programu (stan na 30.06.2022 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności, wartość wyższą niż średni wskaźnik efektywności dla województwa osiągnęły podmioty działające w dziewięciu obszarach.

Tabela 5. Efektywność dotacji według obszaru prowadzonej działalności (sekcji PKD) - stan na 30.06.2022 r.

Wyszczególnienie –Seksja PKD	Udzielone dotacje	Kontynuacja działalności	Wskaźnik efektywności
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	7	5	71,4%
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	190	135	71,1%
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	38	27	71,1%
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	17	12	70,6%
P. Edukacja	39	27	69,2%
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	37	25	67,6%
F. Budownictwo	437	288	65,9%
S. Pozostała działalność usługowa i T. Gospodarstwa domowe (...)	219	140	63,9%
J. Informacja i komunikacja	40	25	62,5%
Ogółem	1 564	961	61,4%
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	15	9	60,0%
H. Transport i gospodarka magazynowa	25	14	56,0%
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	227	123	54,2%
C. Przetwórstwo przemysłowe	165	84	50,9%
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	39	18	46,2%
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	68	29	42,6%
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	0	x

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Najwyższym wskaźnikiem efektywności, biorąc pod uwagę obszar prowadzonej działalności, charakteryzują się firmy związane z obsługą rynku nieruchomości (Seksja L). Należy jednak mieć na uwadze fakt, że na ten rodzaj działalności decydowały się pojedyncze osoby. Biorąc także pod uwagę efektywność dotacji udzielonych przed 2018 r., jest jeden z częściej powtarzających się obszarów, którymi zajmują się firmy kontynuujące działalność w czwartym roku od rozpoczęcia⁶.

Ponad 71% wskaźnik efektywności odnotowano dla sekcji M - *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (71,1%: 135 działających firm) oraz sekcji Q - *Działalności związanej opieką zdrowotną i pomocą społeczną* (71,1%; 27 firm). Cztery lata po założeniu utrzymało się również siedem z dziesięciu podmiotów, których profilem działalności jest rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo lub rybactwo (sekcja A PKD – 70,6%; 12 firm).

Najmniej podmiotów gospodarczych funkcjonujących nadal na rynku odnotowujemy w sekcji N - *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* – 42,6% (29 podmiotów) oraz sekcji R *Działalność związaną z kulturą, rozrywką i rekreacją* – 46,2% (18 firm).

⁶ Na liście zawierającej obszary działalności, w których odnotowujemy najwyższy wskaźnik efektywności dotacji, znaleźć także można sekcję M - *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna*.

Mężczyźni osiągnęli wyższy wskaźnik efektywności w większości obszarów działalności określanych według sekcji PKD.

Tabela 6. Efektywność dotacji z 2018 r. według płci uczestników programu i sekcji PKD prowadzonej działalności (stan na 30.06.2022 r.)

	ogółem			w tym:					
	Udzielone dotacje	Kontynuacja działalności	Wsk. efektywności	kobiety			mężczyźni		
				Udzielone dotacje	Kontynuacja działalności	Wsk. efektywności	Udzielone dotacje	Kontynuacja działalności	Wsk. efektywności
Ogółem	1 564	961	61,4%	593	346	58,3%	971	615	63,3%
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	17	12	70,6%	1	0	0%	16	12	75,0%
C. Przetwórstwo przemysłowe	165	84	50,9%	40	16	40,0%	125	68	54,4%
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	0	0%	-	-	-	1	0	0%
F. Budownictwo	437	288	65,9%	9	4	44,4%	428	284	66,4%
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	227	123	54,2%	86	44	51,2%	141	79	56,0%
H. Transport i gospodarka magazynowa	25	14	56,0%	3	1	33,3%	22	13	59,1%
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	37	25	67,6%	29	18	62,1%	8	7	87,5%
J. Informacja i komunikacja	40	25	62,5%	3	2	66,7%	37	23	62,2%
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	15	9	60,0%	11	7	63,6%	4	2	50,0%
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	7	5	71,4%	4	2	50,0%	3	3	100,0%
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	190	135	71,1%	107	76	71,0%	83	59	71,1%
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	68	29	42,6%	42	13	31,0%	26	16	61,5%
P. Edukacja	39	27	69,2%	23	14	60,9%	16	13	81,3%
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	38	27	71,1%	30	21	70,0%	8	6	75,0%
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	39	18	46,2%	17	6	35,3%	22	12	54,5%
S. Pozostała działalność usługowa i T. Gospodarstwa domowe (...)	219	140	63,9%	188	122	64,9%	31	18	58,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

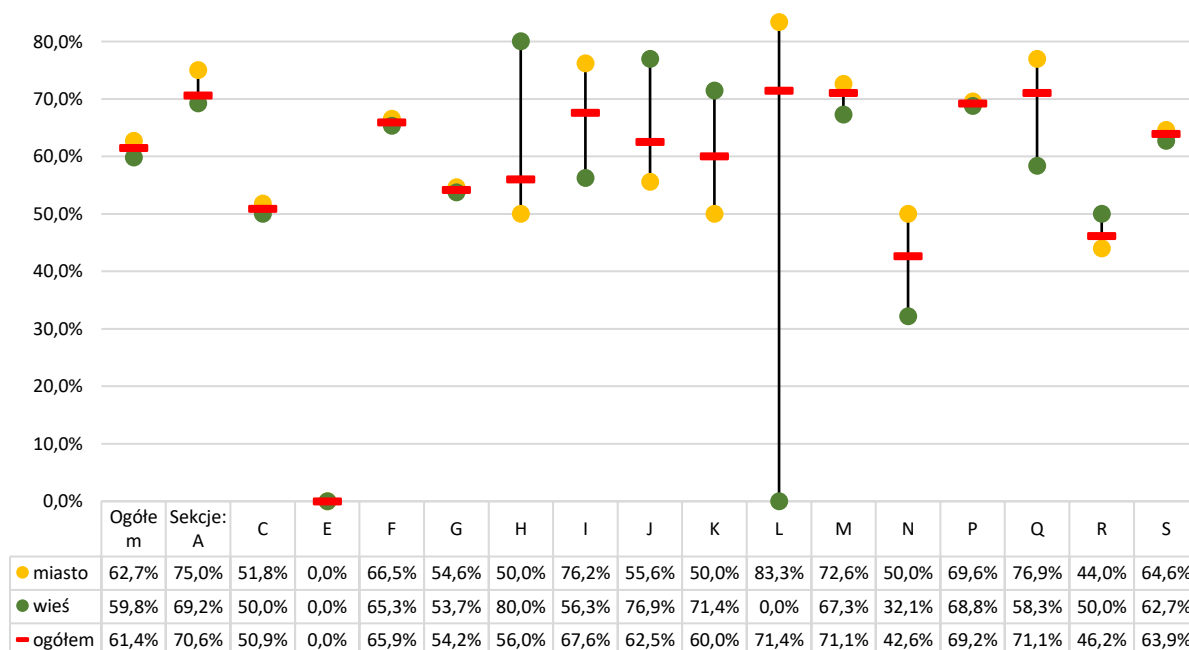
W porównaniu do firm prowadzonych przez mężczyzn, firmy zarządzane przez kobiety uzyskały wyższą efektywność tylko w trzech sekcjach: S - *Pozostała działalność usługowa* (64,9% wobec 58,1%), K - *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa* (63,6% wobec 50,0%) oraz w sekcji J - *Informacja i komunikacja* (66,7% wobec 62,2%). Według stanu na 30.06.2022 r. w regionie nadal funkcjonowało 122 spośród 188 podmiotów gospodarczych utworzonych w 2018 r. przez kobiety w sekcji S i odpowiednio 7 z 11 firm w sekcji K i 2 z 3 w sekcji J. Zaznaczyć jednak należy fakt, że w ostatnim z wymienionych obszarów, firmy, którymi właścicielkami są kobiety stanowią mniejszość, a dominują w niej mężczyźni.

Analiza danych wskazuje, że miejsce zamieszkania bezrobotnego determinuje efektywność udzielonego wsparcia. W większości obszarów wyższą trwałością cechują się dotacje utworzone w miastach.

Wyjątkiem są firmy z sekcji:

- ✓ H - *Transport i gospodarka magazynowa*, w której efektywność firm, na utworzenie której dotacje otrzymały osoby zamieszkałe na wsi wynosi 80,0% (wskaźnik efektywności dla uczestników wsparcia z miast wynosi 50,0%);
- ✓ J - *Informacja i komunikacja* – 76,9% (wobec 55,6%);
- ✓ K - *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa* – 71,4% (wobec 50,0%);
- ✓ R - *Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją* – 50,0% (wobec 44,0%).

Wykres 19. Efektywność dotacji z 2018 r. według miejsca zamieszkania uczestników programu i sekcji PKD prowadzonej działalności (stan na 30.06.2022 r.)*

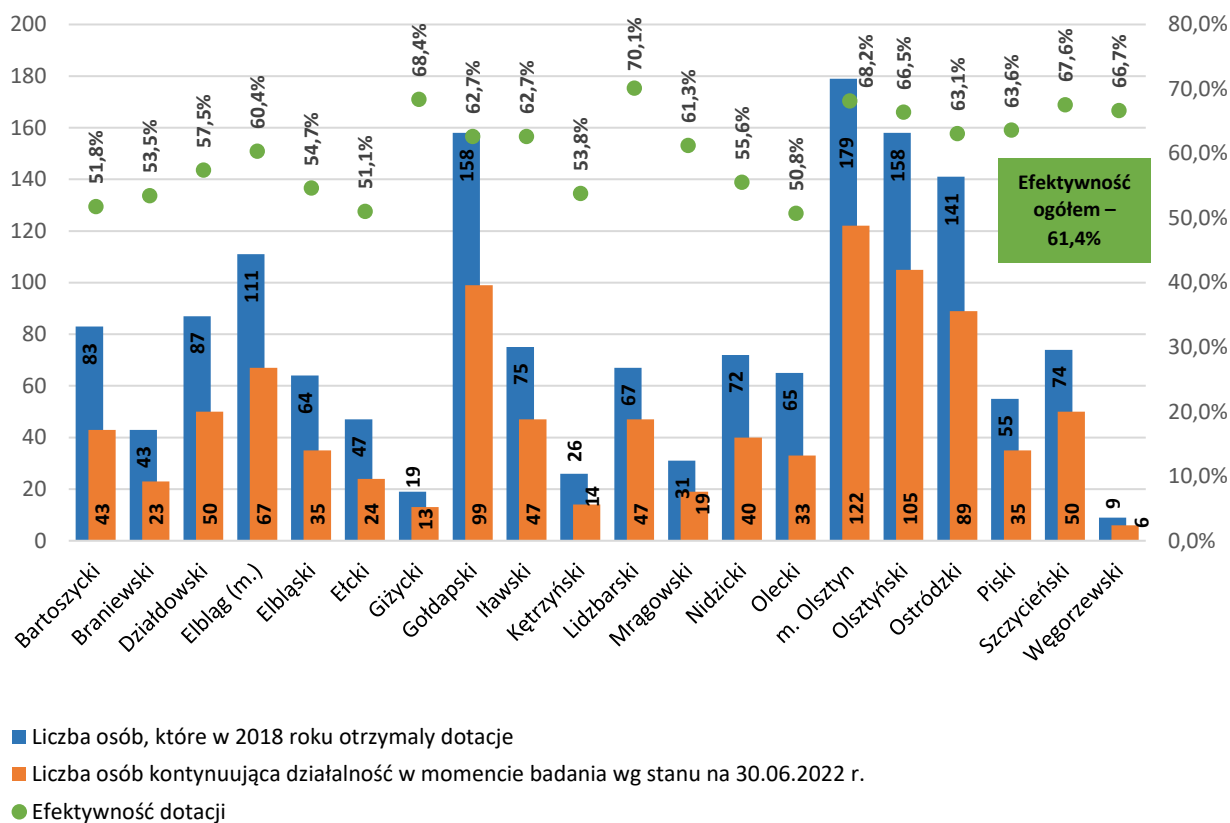

- A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
C. Przetwórstwo przemysłowe
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F. Budownictwo
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H. Transport i gospodarka magazynowa
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J. Informacja i komunikacja
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
P. Edukacja
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S. Pozostała działalność usługowa i T. Gospodarstwa domowe (...)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Zróźnicowanie województwa warmińsko-mazurskiego widoczne jest również w efektywności dotacji udzielonych bezrobotnym w 2018 roku, która w poszczególnych powiatach waha się w przedziale od 50,8% (powiat olecki) do 70,1% (powiat lidzbarski).

Wykres 20. Liczba podmiotów kontynuujących działalność w okresie czterech lat od utworzenia według powiatowych urzędów pracy - stan na 30.06.2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

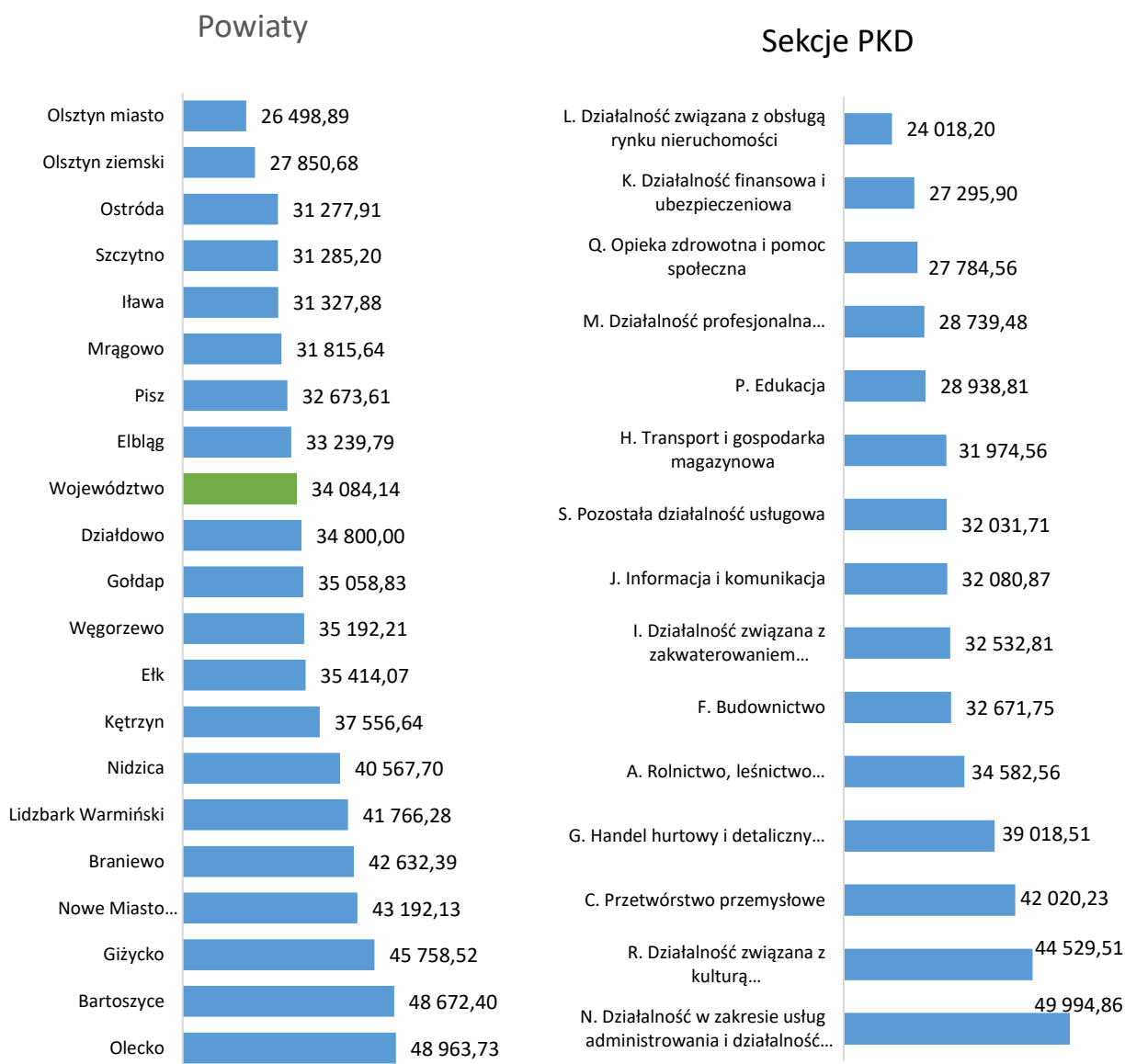
Efektywność kosztowa

Koszt ponownego zatrudnienia, w ramach dotacji udzielonych przez powiatowe urzędy pracy w 2018 roku, rozpatrywany w czwartym roku od ich otrzymania, wynosił 34 084,14 zł. Biorąc pod uwagę wcześniejsze badania dot. efektywności dotacji udzielonych przed 2018 r., jest to jeden z niższych kosztów, jakie zaobserwowano w województwie⁷.

W poszczególnych powiatach naszego regionu koszt ten wahał się w przedziale od 26 498,89 zł (w Olsztynie) do 48 963,73 zł (w powiecie oleckim). Osiem powiatowych urzędów pracy osiągnęło wskaźnik efektywności kosztowej niższy niż wskaźnik wojewódzki. Do grupy tych powiatów, oprócz wymienionego już wcześniej MUP w Olsztynie należą: UPPO – 27 850,68 zł; PUP w Ostródzie – 31 277,91 zł; PUP w Szczytnie – 31 285,20 zł; PUP w Iławie – 31 327,88 zł; PUP w Mrągowie – 31 815,64 zł; PUP w Pisz – 32 673,61 zł oraz PUP w Elblągu – 33 239,79 zł.

⁷ Najniższy koszt ponownego zatrudnienia odnotowano dla dotacji udzielonych w 2017 roku – 20 741,42 zł, najwyższą wartość odnotowano w przypadku dotacji z 2013 r. – 55 551,22 zł.

Wykres 21. Efektywność kosztowa dotacji udzielonych w 2018 r. według powiatów oraz rodzaju działalności - stan na 30.06.2022 r. (w złotych)

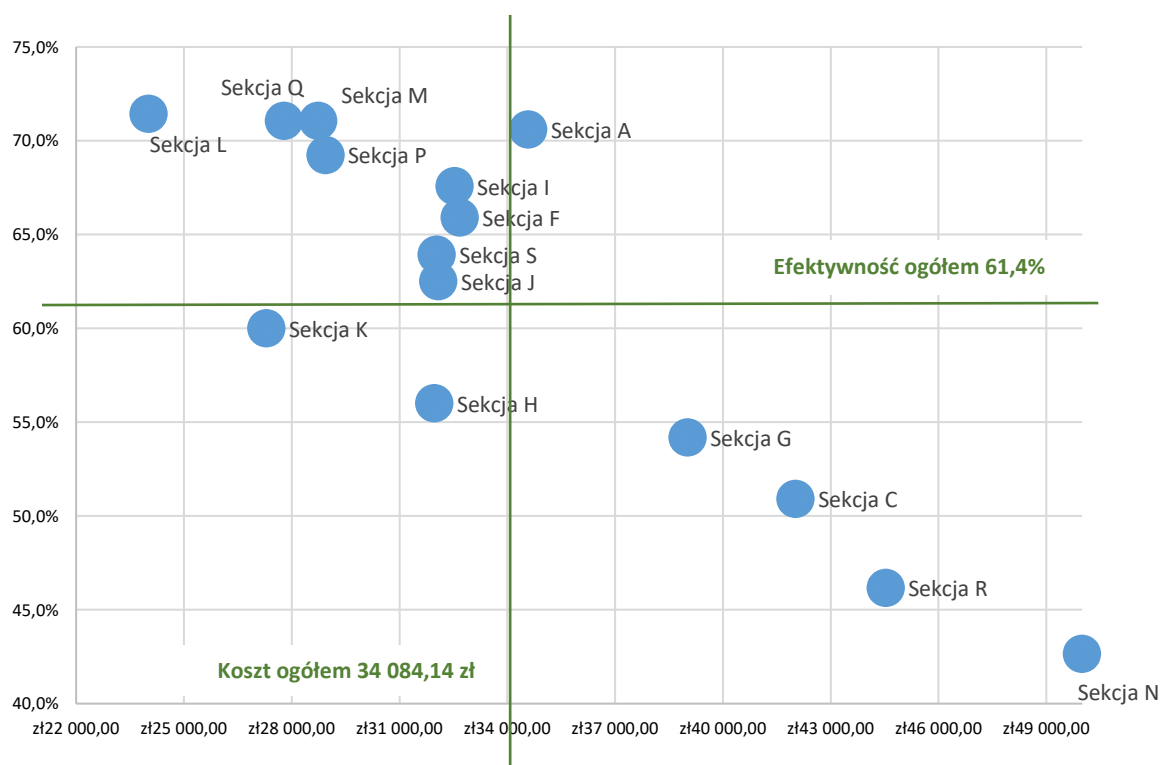
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Najniższy koszt ponownego zatrudnienia, mając na uwadze firmy, które kontynuują swoją działalność, według stanu na koniec czerwca 2022 roku, charakteryzuje podmioty gospodarcze działające w obszarze *działalność związana z obsługą rynku nieruchomości* (24 018,20 zł) oraz *działalność finansowa i ubezpieczeniowa* (27 295,90 zł). Najwyższy koszt ponownego zatrudnienia wygenerowały zaś podmioty o profilu - *działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* (49 994,86 zł).

Biorąc pod uwagę oba wskaźniki informujące o efektywności dotacji udzielonych w 2018 r. wysoką efektywność zatrudnieniową oraz stosunkowo niski koszt ponownego zatrudnienia odnotowano w przypadku czterech sekcji⁸:

- ✓ L - *Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości* – odpowiednio 71,4% i 24 018,20 zł;
- ✓ Q - *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* – 71,1% i 27 784,56;
- ✓ M - *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* – 71,1% i 28 739,48 zł;
- ✓ P - *Edukacja* – 69,2% i 28 938,81 zł.

Wykres 22. Efektywność zatrudnieniowa i kosztowa dotacji udzielonych w 2018 r. według rodzaju prowadzonej działalności - stan na 30.06.2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Najmniej trwałymi, co z kolei spowodowało, że także najbardziej kosztownymi, okazały się podmioty gospodarcze, których działalność związana była z sekcjami:

- ✓ N - *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* – gdzie efektywność wynosiła 42,6%, przy koszcie 49 994,86 zł;
- ✓ R - *Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją* – odpowiednio 46,2% i 44 529,51 zł;
- ✓ C - *Przetwórstwo przemysłowe* – 50,9% i 42 020,23 zł;
- ✓ G - *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* – 54,2% i 39 018,51 zł.

⁸ Dla porównania w przypadku dotacji udzielonych bezrobotnym w 2017 r. do obszarów tych należały: *dostawa wody, gospodarowanie ściekami (...); działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; informacja i komunikacja; działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.*

7. Miejsca pracy utworzone w podmiotach, na które przyznano dotacje

Istotnym czynnikiem wyróżniającym dotacje, na tle pozostałych programów rynku pracy, jest szansa na tworzenie miejsc pracy dla kolejnych osób. Według danych powiatowych urzędów pracy, wśród firm utworzonych dzięki dotacjom w 2018 r., 136 zatrudniły dodatkowe osoby. Z dostępnych danych wynika, że podmioty te wygenerowały dodatkowo ponad 229 miejsc pracy⁹. Liczba ta w rzeczywistości jest wyższa, gdyż nie we wszystkich przypadkach udało się pozyskać bardziej szczegółowe informacje.

Wykres 23. Nowe miejsca pracy utworzone w firmach na rozpoczęcie działalności, której przyznano dotacje

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Najczęściej miejsca pracy generowały podmioty działające w obszarach: *budownictwo* (48 firm stanowiące 35,3% ogółu podmiotów zatrudniających pracowników); *handel hurtowy detaliczny* (odpowiednio 20 i 14,7%) i *usługi* (19 i 14,0%).

Pracodawcami częściej stawali się mężczyźni – byli oni właścicielami 65,4% firm, w których tworzono nowe miejsca pracy. Na zatrudnienie pracowników zdecydowało się 89 mężczyzn i 47 kobiet.

Na tworzenie nowych miejsc pracy niewielki wpływ ma miejsce zamieszkania osoby, która prowadziła działalność gospodarczą. Podmioty utworzone przez beneficjentów mieszkających w miastach stanowiły 50,7% ogółu firm zatrudniających pracowników (69 na 136 podmiotów). Firmy należące do beneficjentów zamieszkujących tereny wiejskie stanowiły 49,3% (67 podmiotów).

Wśród uczestników dotacji z 2018 r. tworzących miejsca pracy, 69,1% (94 osoby) to osoby młode do 34. roku życia. Osoby w wieku powyżej 55 lat (4 osoby) stanowiły 2,9% właścicieli firm zatrudniających nowe osoby.

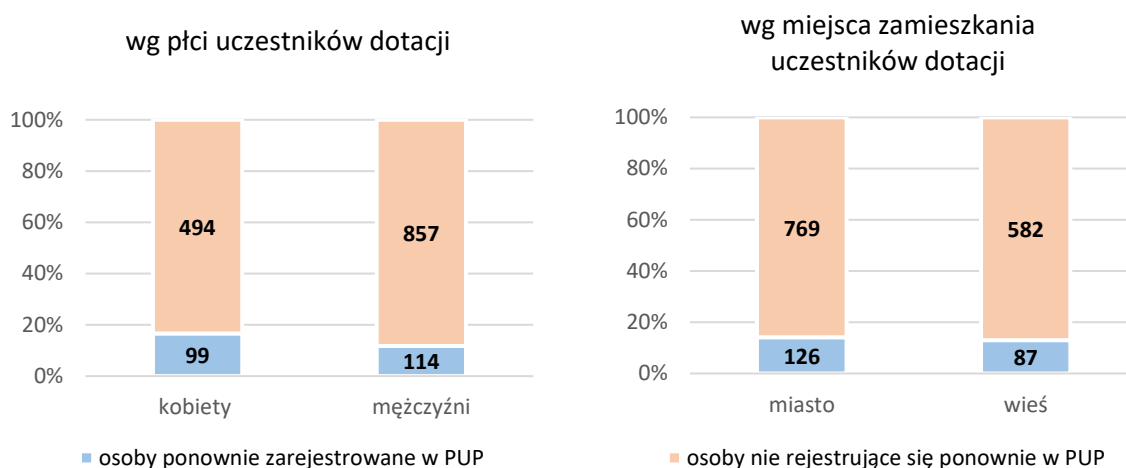
Nowe miejsca pracy na rynku powstawały najczęściej w firmach, którymi właścicielami były osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 26,5% (36) firm które wygenerowały miejsca pracy. Najrzadziej na zatrudnienie pracownika decydowały się osoby bez wykształcenia – 12,5% ogółu (17 firm).

⁹ Biorąc pod uwagę wcześniejsze analizy dot. efektywności dotacji, udzielonych bezrobotnym w latach 2005-2013 i w 2017 r. w województwie warmińsko-mazurskim wygenerowanych zostało ponad 3 500 miejsc pracy.

8. Ponowna rejestracja w ewidencji powiatowych urzędów pracy osób, którym przyznano dotacje.

Z usług powiatowych urzędów pracy, do końca czerwca 2022 r., nie skorzystało ponownie 1 351 osób (86,4%) z 1 564 bezrobotnych, którzy w 2018 roku otrzymali środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Po raz kolejny status bezrobotnego przyznano natomiast 213 osobom, tj. 13,6% uczestników programu dotacji z 2018 r.

Wykres 24. Struktura osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy po zakończeniu działalności gospodarczej, na prowadzenie której przyznana została dotacja według płci i miejsca zamieszkania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Ponad 53% osób ponownie rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy, w okresie czterech lat po otrzymaniu dotacji, stanowili mężczyźni. Z ogólnej liczby 971 mężczyzn korzystających w 2018 r. z dotacji, do rejestru bezrobotnych powróciło 11,7% (114) osób. W przypadku kobiet wskaźnik ten był wyższy i ukształtował się na poziomie 16,7% (99 osób).

Z 669 bezrobotnych mieszkańców wsi korzystających w 2018 r. z dotacji, ponownie zarejestrowało się 87 osób (13,0%). W miastach wskaźnik ten był wyższy i wynosił 14,1% (126 zarejestrowane osoby na 895 uczestników tej formy). Ogółem wśród ponownych rejestracji odsetek osób zamieszkujących miasta wynosił 59,2%.

W strukturze osób, które zarejestrowały się w urzędach pracy po zakończeniu udziału w programie dotacji, największą grupę stanowiły osoby w wieku 25-34 lata – 38,5% (82 osoby). Tak wysoki odsetek należy jednak wiązać z faktem, iż była to również najliczniejsza grupa, stanowiąca 45,1% ogólnej liczby bezrobotnych, którym w 2018 r. przyznano środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Biorąc pod uwagę kryterium wieku najwyższe odsetki osób zgłaszających się ponownie do powiatowych urzędów pracy widoczne są w grupie osób, które otrzymując dotacje miały od 55 do 59 lat - z 52 osób do końca czerwca 2022 r. zarejestrowało się 12 (23,1%), oraz powyżej 60 roku życia - status bezrobotnego otrzymały 2 z 6 osób (33,3%).

Tabela 7. Struktura osób rejestrujących się w ewidencji urzędów pracy po zakończeniu działalności gospodarczej na prowadzenie, której przyznana została dotacja według wieku

Wiek bezrobotnych	Osoby, którym w 2018 r. przyznano dotację	z tego: osoby, które po otrzymaniu dotacji ponownie zarejestrowały się w pup	Udział % kol. 3 : kol. 2	Udział % poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie rejestrujących się po zakończeniu udziału w programie
1	2	3	4	5
18-24 lata	219	39	17,8%	18,3%
25-34 lata	705	82	11,6%	38,5%
35-44 lata	418	49	11,7%	23,0%
45-54 lata	164	29	17,7%	13,6%
55-59 lata	52	12	23,1%	5,6%
pow.60 roku życia	6	2	33,3%	0,9%
ogółem	1 564	213	13,6%	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

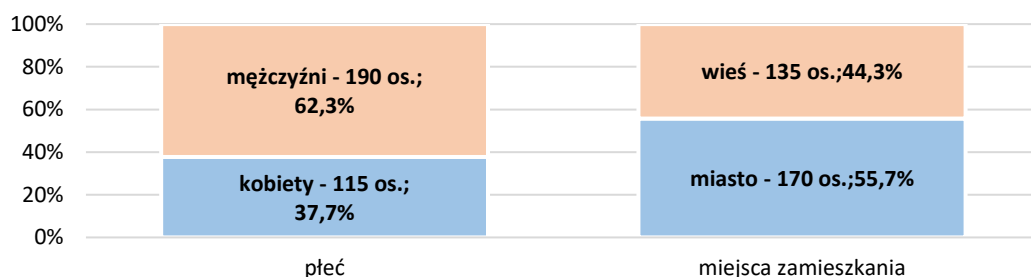
Pewna zależność widoczna jest również pomiędzy ponowną rejestracją w powiatowym urzędzie pracy, a poziomem wykształcenia. Po skorzystaniu z dotacji najlepiej na rynku pracy poradziły sobie osoby z wykształceniem wyższym (na 490 osób w urzędach pracy ponownie zarejestrowało się 39 osób, tj. 8,0%), najgorzej zaś osoby bez wykształcenia (odpowiednio z 147 osób 35, które stanowiły 23,8%).

Biorąc pod uwagę obszar działania firmy, odsetek liczby ponownych rejestracji w odniesieniu do ogółu osób, które dzięki dotacjom rozpoczęły w tej branży działalność, wahał się w granicach od 2,6% w sekcji Q - *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* (jedna zarejestrowana osoba na 38 osób) do 33,3% w sekcji K - *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa* (odpowiednio 5 na 15 osób). W sekcji E - *Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją*, odsetek ten wynosił 100%. Na ten rodzaj działalności zdecydowała się jedna osoba, która ponownie zgłosiła się do powiatowego urzędu pracy.

9. Podmioty z zawieszoną działalnością

Co piąta osoba z 1 564 bezrobotnych, którzy w 2018 roku skorzystali z jednorazowych środków na rozpoczęcie własnego biznesu ma koniec czerwca 2022 roku zawiesiła prowadzenie działalności (305 osób).

Wykres 25. Struktura osób, którzy wg stanu na 30.06.2022 r. mieli zawieszoną działalność gospodarczą

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy

Ponad 62% właścicieli firm, których działalność była zawieszona 30.06.2022 r., stanowią mężczyźni (190 mężczyzn wobec 115 kobiet). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania 55,7% omawianej grupy mieszka w miastach (170 osób), a 44,3% - na wsi (135 osób).

Najwyższy odsetek, przyjmując jako kryterium poziom wykształcenia osób, które zdecydowały się na przerwę w działalności, stanowiły osoby z wykształceniem wyższym – 26,9% (82 osoby).

Biorąc pod uwagę obszar działania, największy odsetek liczby firm, których działalność została zawieszona w odniesieniu do liczby podmiotów, które dzięki dotacjom rozpoczęły działalność w tej branży odnotowujemy w sekcjach:

- ✓ F - *Budownictwo* – 31,1% ogółu zawieszonych działalności (95 podmiotów);
- ✓ S - *Pozostała działalność usługowa* i T - *Gospodarstwa domowe* – 13,4% (41 podmiotów);
- ✓ G - *Handel hurtowy i detaliczny* oraz C - *Przetwórstwo przemysłowe* – po 12,5% (po 38);
- ✓ M - *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* – 10,2% (31 podmiotów).

Podsumowanie

- Potrzebę wspierania tworzenia nowych trwałych miejsc pracy oraz rozwoju przedsiębiorczości podkreślają dokumenty strategiczne województwa warmińsko-mazurskiego.
- Tworzenie dobrego klimatu i pomoc nowym przedsiębiorcom w tworzeniu i w początkowej fazie funkcjonowania firmy jest szczególnie istotne w naszym województwie, które zajmuje jedno z ostatnich miejsc w kraju jeśli chodzi o wskaźniki związane z przedsiębiorczością obrazujących np. liczbę podmiotów na 1 000 mieszkańców (w 2018 r. wartość w regionie kształtowała się na poziomie 89 w regionie wobec średniej 113 w Polsce); liczby osób fizycznych prowadzących działalność na 1 000 mieszkańców (63 wobec 81).
- Co roku jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej stanowią jedną z najpopularniejszych form aktywizacji zawodowej bezrobotnych. W 2018 r. osoby korzystające z tej formy stanowiły 13,5% uczestników pracy subsydiowanej.

- Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej od wielu lat zajmują również znaczącą pozycję w strukturze wydatków na programy aktywizujące bezrobotnych. W 2018 r. stanowiły one 16,3% budżetu województwa na programy na rzecz promocji zatrudnienia. W sumie na ten cel w ciągu roku przeznaczono 32 409,7 tys. zł.
- W województwie warmińsko-mazurskim, w 2018 roku, dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej otrzymało 1 564 bezrobotnych. Średnia kwota dotacji w regionie wyniosła 20 943,00 zł.
- Największą liczbę podmiotów gospodarczych utworzonych dzięki środkom z urzędu pracy odnotowano w Olsztynie – 179 podmiotów (11,4% dotacji przyznanych w regionie), najmniej dotacji otrzymali bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Węgorzewie – 9 dotacji (0,6%).
- Ryzyko podjęcia działalności na własny rachunek częściej podejmowali mężczyźni (62,1% otrzymujących dotacje), mieszkańcy miast (57,2%), osoby pomiędzy 25 a 34 rokiem życia (45,1%), osoby z wykształceniem wyższym (31,3%).
- Najwięcej firm utworzonych w ramach dotacji powstało w sektorach związanych z *budownictwem* – 437 firm (27,9% wszystkich firm utworzonych dzięki wsparciu urzędów pracy), *handlem i naprawą pojazdów samochodowych* – 227 (14,5% ogółu) oraz z *usługami* – 219 podmiotów (14,0%).
- Struktura PKD przedsiębiorstw utworzonych dzięki wsparciu urzędów pracy w województwie jest zbliżona do struktury PKD podmiotów z sektora prywatnego nowo zarejestrowanych w tym okresie w systemie REGON.
- Biorąc pod uwagę rodzaj podejmowanej działalności nie ma znaczących różnic pomiędzy osobami rozpoczynającymi działalność w miastach i na terenach wiejskich. W obu przypadkach dominuje budownictwo.
- Struktura branżowa działalności jest natomiast silnie uwarunkowana płcią właściciela. W przypadku kobiet wyodrębnić można było trzy dominujące branże - *pozostała działalność usługowa* (31,7% ogółu firm utworzonych przez kobiety), *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (18,0%) oraz w handel *hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych* (14,5%). Najpopularniejszą branżą wśród mężczyzn było *budownictwo* (44,1% firm).
- Bez względu na wiek bezrobotnych najczęściej wybieranym przez nich obszarem działalności było *budownictwo*. W dalszej kolejności osoby do 34. roku życia swojej szansy na rynku pracy upatrywały w prowadzonej przez siebie *działalności usługowej*. Na ten profil działania zdecydowało się 19,2% ogółu młodych osób, które w 2018 r. skorzystały ze wsparcia oferowanego przez urzędy pracy. Wśród osób w wieku 35 – 44 lat często wybieranym profilem działalności był *handel* (14,8% otwieranych firm), a w grupie osób powyżej 45 roku życia – *przetwórstwo przemysłowe* (17,1%).
- Po czterech latach od uzyskania dotacji, według stanu na 30.06.2022 r., w województwie warmińsko-mazurskim swoją działalność kontynuowało 961 firm – 61,4% podmiotów utworzonych w 2018 r. Średni koszt ponownego zatrudnienia wyniósł 34 084,14 zł¹⁰.

¹⁰ Koszt ten uwzględnia również dotacje przyznane w ramach PFRON, którą można uzyskać w powiatowym urzędzie pracy, a wysokość, której może wynosić nawet do piętnastokrotności przeciętnego wynagrodzenia.

- Biorąc pod uwagę różne kryteria wśród osób, które nadal prowadzą swoją firmę przeważają: mężczyźni - którzy stanowią 63,3% kontynuujących działalność; mieszkańcy miast – 62,7%; osoby w wieku 35-44 lata – 65,3%; osoby z wykształceniem wyższym – 69,2%.
- Najwyższy – 71,4% wskaźnik efektywności odnotowano dla sekcji L – *Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości* oraz sekcji M - *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* i sekcji Q - *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* (po 71,1%). Najmniej firm, utworzonych w ramach dotacji w 2018 roku i utrzymujących się nadal na rynku, odnotowujemy wśród działalności związanej z *działalnościami w zakresie administrowania i działalnościami wspierającą* (42,6%).
- Biorąc pod uwagę oba wskaźniki informujące o efektywności dotacji udzielonych w 2018 r. wysoką efektywność zatrudnieniową oraz stosunkowo niski koszt ponownego zatrudnienia odnotowano w sekcjach L - *Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości* (odpowiednio 71,4% i 24 018,20 zł); Q - *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* (71,1% i 27 784,56 zł); M - *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (71,1% i 28 739,48 zł); P - *Edukacja* (69,2% i 28 938,81 zł).
- Co piąta osoba z 1 564 bezrobotnych, którzy w 2018 roku skorzystali z jednorazowych środków na rozpoczęcie własnego biznesu na koniec czerwca 2022 roku zawiesiła swoją działalność (305 osób).
- Z dostępnych danych wynika, że podmioty utworzone w 2018 r. dzięki wsparciu powiatowych urzędów pracy wygenerowały ponad 229 miejsc pracy.
- Do dnia 30 czerwca 2022 r. status bezrobotnego przyznano ponownie 213 osobom, które w 2018 r. otrzymały środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Opracowano:
w Wydziale Polityki Rynku Pracy
WUP w Olsztynie